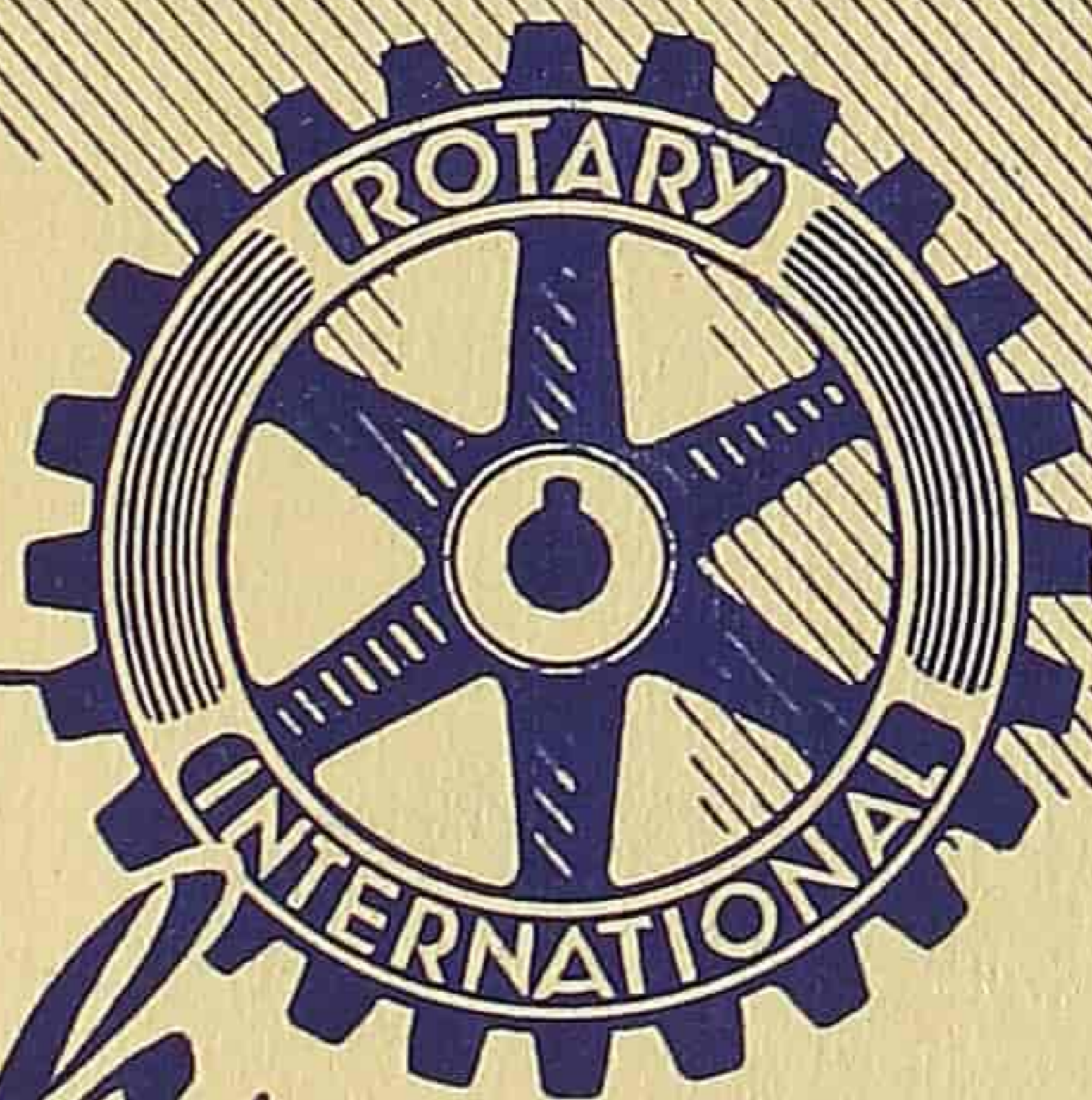

Poštarina plaćena u gotovu

Jugo-
slavenski
ROTAR

Sušak

Br. 5

SASTANAK PRETSJEDNIKA I TAJNIKA R. C.
77 DISTRIKTA BEOGRAD 12 i 13 OKTOBRA 1940

Jugoslavenski Rotar

UREDNIK: Dr. VIKTOR RUŽIĆ
GUVERNER 77. DISTRIKTA
SUŠAK, PEĆINE 6b - TELEF. 4-94

IZLAZI SVAKOG 15-OG U MJE-
SECU - CIJENA GODIŠNJE
DINARA 144 - BROJ DIN 12

GODINA VIII

15 XI 1940

BROJ 5

ČETVRTO MJESEČNO PISMO

Draga braćo Rotari!

1. Peti broj našeg glasila posvećen je sastanku pretsjednika i tajnika, koji je održan 12—13 oktobra t. g. u Beogradu. Na sastanku pretresena su razna pitanja rotarske djelatnosti a naročito je bilo govora o radu u klubu kao i služenju zajednici.

Budući da su u glavnom samo funkcionari klubova prisustvovali tim sastancima i uzeli učešća u raspravama to preporučam, da se pojedini referati, koji su tamo izneseni pročitaju u našim klubovima, jer mogu dati dobar putokaz za budući rad naših klubova.

2. Već sada treba da se pozabavimo kandidaturom guvernera za god. 1941-42. Molim klubove, koji žele da istaknu svoje kandidate, da mi to što prije saopće i da mi pošalju sliku i kratku biografiju kandidata, koja će biti saopćena u našem glasilu.

3. Dolazi zimsko vrijeme, pa nam dužnost nalaže da se pobrinemo za one koji stradaju. Članovi Rotary klubova treba da prednjače u akcijama za zimsku pomoć.

4. U koliko koji klub treba članske iskaznice, to se može na mene obratiti, pa ću mu rado priskrbiti tiskanice.

5. U zadnjem mjesečnom pismu zamolio sam tajnike klubova, da mi izvještaj o frekvenci kao i kratak prikaz klupskog rada za naše glasilo, pošalju prvog u mjesecu, isto sam u posebnom pismu ponovio, a ipak sam kod 8 klubova morao urgirati spomenute izvještaje.

6. Umjesto Rotara W de Cock Buning-a (Hag, Holandija) koji je otstupio, imenovan je C. J. Steiger (R. C. Zürich) predsjednikom Evropskog Savjetodavnoga odbora (EAC).

7. Frekvencija i u ovom mjesecu u više klubova ne zadovoljava. Svaki klub treba da ispita koji su razlozi slabom posjetu u njegovom klubu te nastojati, da se ti razlozi odstrane.

Sa srdačnim rotarskim pozdravom

Dr. Viktor Ružić, guverner 77 distrikta R. C.

DNEVNI RED

sastanka pretsjednika i tajnika Rotary klubova 77 distrikta R. I.
održanog 12 i 13 oktobra 1940 u Beogradu.

1. Pozdrav guvernera;
2. Položaj klubova i rotara u našem distriktu (ref. guverner);
3. Izbor kandidata za direktora R. I za god. 1940-42;
4. Određenje dana i mesta distriktne konferencije;
5. Distriktna blagajna (ref. guverner);
6. Pitanje našeg godišnjeg almanaha;
7. Organizacija R. C. i dužnosti pojedinih funkcionera (Đorđe S. Mijić, tajnik R. C. Beograd);
8. Što treba da radimo da dademo klubu što više života (Dr. Mihovil Abramić, potpretsednik R. C. Split);
9. Osnivanje novih klubova i izbor novih članova obzirom na preporuku pretsednika Pereire (Dr. Miloš Pavlović, pretsednik R. C. Subotica);
10. Služenje u zvanju (Veljko Vasić, tajnik R. C. Zagreb);
11. Polje rada rotara u služenju zajednici (Ing. Bogoljub Milošević, tajnik R. C. Niš);
12. Suzbijanje prosjačenja (Dr. Velimir Kalafatić, pretsednik R. C. Varaždin);
13. Sudelovanje rotara u zimskoj pomoći (Dr. Besarović Vojislav, tajnik R. C. Sarajevo);
14. Omladina i rotarstvo (Ivan Kristoforović, pretsednik R. C. Sombor);
15. Briga za sakatu djecu (Prof. Dr. Božidar Lavrič, pretsednik R. C. Ljubljana);
16. Stvaranje fondova u karitativne svrhe (Dr. Viktor Kac, tajnik R. C. Maribor);
17. Rotari za vreme rata (Prof. Dr. Aleksije Jelačić, tajnik R. C. Skoplje);
18. Eventualija.

me do str. 100

SASTANAK PRETSJEDNIKA I TAJNIKA ROTARY CLUBOVA 77. DISTRIKTA R. I.

održan 12 i 13 oktobra u Beogradu

Kao svake, održan je i ove godine sastanak pretsjednika i tajnika naših Rotary Clubova. Takav sastanak održavao se obično u sjedištu guvernera, no budući da je to ove godine bio Sušak, koji leži suviše udaljeno od većine naših klubova, to je guverner Dr. Ružić zamolio R. C. Beograd, da on preuzme domaćinsku ulogu. R. C. Beograd na čelu sa svojim pretsjednikom Dr. Branislavom Vojinovićem i neumornim tajnikom Đorđem S. Mijićem dao si je mnogo truda da bude boravak braće u Beogradu što prijatniji, te njima i beogradskoj rotarskoj braći ide naročita hvala što je ta priredba u svakom pogledu tako odlično uspjela.

Sastanak je održan u prostorijama Aero-cerclea.

PRVI DAN KONFERENCIJE

Konferencija je otvorena u subotu 12 oktobra u 17.30 sati.

Predsjedao je guverner Dr. Viktor Ružić a prisutni su bili past-guverneri Dr. Vladimir Belajčić i Stevan Pavlović.

Pojedine klubove su zastupali:

- Rotary Club Bačka Topola: Šime Beniš, tajnik,
- „ „ Banja Luka: Špiro Bocarić, pretsjednik,
- „ „ Beograd: Dr. Branislav Vojinović, pretsjednik,
Dragomir Pavlović, potpredsjednik,
Đorđe S. Mijić, tajnik,
Dragutin Prica, pretsjednik klup. odbora,
Adolf Minh, pretsjednik klup. odbora,
Milan Stefanović, pretsjednik klup. odbora,
- „ „ Čuprija-Jagodina-Paraćin: Mile Nikolić, pretsjednik,
- „ „ Karlovac: Adalbert Hoppe, tajnik,
- „ „ Kranj: Ing. Viktor Savnik, tajnik,
- „ „ Leskovac: Dr. Velizar Pijade, tajnik,
- „ „ Ljubljana: Dr. Božidar Lavrič, pretsjednik,
Franc Jeglič, tajnik,
- „ „ Maribor: Dr. Viktor Kac, tajnik,
- „ „ Niš: Andon Andonović, pretsjednik,
Ing. Bogoljub Milošević, tajnik,
- „ „ Novi Sad: Dr. Milorad Popov, pretsjednik,
Dr. Mirko Balabušić, tajnik,
- „ „ Osijek: Vjenceslav Stjepanski, zastupnik pretsjednika,
- „ „ Pančevo: Dr. Svet. Mihajlović, pretsjednik,
Miron Milić, tajnik,
- „ „ Petrovgrad: Dr. Luka Mijajev, pretsjednik,
Ivan Nađvinski, tajnik,
- „ „ Sarajevo: Vaso Ristić, pretsjednik,
Vojislav Dr. Besarović, tajnik,
- „ „ Skoplje: Dr. Aleksej Jelačić, tajnik,

Rotary Club, Sombor: Ivan Kristoforović, pretsjednik,
 Sava Stevanov, tajnik,
 „ „ Split: Dr. Joso Barbieri, potpretsjednik,
 Stjepan Vrcan, zam. pretsjednika,
 „ „ Stara Kanjiža: Gavra Drljević, zam. pretsjednika,
 „ „ Stari Bečej: Milan Vulanović, pretsjednik,
 Dr. Ljuba Popović, tajnik,
 „ „ Subotica: Dr. Miloš Popović, pretsjednik,
 „ „ Sušak: Božidar Švrljuga, pretsjednik,
 „ „ Varaždin: Dr. Velimir Kalafatović, pretsjednik,
 „ „ Vel. Kikinda: Petar Erdeljan, pretsjednik,
 Dušan Bukur, tajnik,
 „ „ Vinkovci: Antun Rock, pretsjednik,
 Branislav Mandrović, zam. tajnika,
 „ „ Vršac: Petar Pečenović, pretsjednik,
 „ „ Vukovar: Anton Lukičić, zam. pretsjednika,
 Milan Gvozdić, tajnik,
 „ „ Zagreb: Veljko Vasić, tajnik,
 „ „ Zemun: Nikola Sokolović, pretsjednik,
 Ing. Vasilije Veljković, tajnik,

dok su se klubovi Bitolj, Brčko, Dubrovnik, Slavonski Brod i Šibenik izvinuli.

Prema tome bilo je zastupano 29 klubova od 34 ili 85.3%.

Prisutni su i pretstavnici štampe i to saradnici »Vremena« i »Pravde«.

Pretsjedatelj guverner Dr. Viktor Ružić pozdravlja prisutne a naročito pretstavnike štampe.

U toku svog govora istakao je važnost sastanka pretsjednika i tajnika na kome treba odrediti smjernice rada klubova u našem distriktu, te preporuča da pitanja koja budu predmetom diskusije na ovom sastanku budu pertraktirana i u svim klubovima, da tako bude naš posao uspješniji.

Ovaj sastanak je ove godine tim važniji što treba da dokumentira gotovost naših rotara da nastave na svom radu usprkos neopravdanih napadaja koji se u zadnje vrijeme na našu organizaciju sa najraznijih strana čine.

Ističe da su se pronosile i razne glasine o sudbini našeg distrikta, no on misli da se time prilike za nas i za smjer našeg rada nisu izmjenile. Mi, kada smo stupili u rotarsku organizaciju, nismo očekivali za sebe ni koristi ni veza da bismo sada za njih strahovali. Naš rad je javan, a nastojimo samo da našim radom koristimo sredini u kojoj živimo. Naročito su učestali napadaji na našu organizaciju u vezi sa napadajima na slobodno zidarstvo sa kojom organizacijom kao takvom rotarstvo nema nikakve veze. Kao u mnogim drugim udruženjima imade i kod nas u pojedinim klubovima i slobodnih zidara koji se sigurno nisu nikada ogriješili o svoje patriotske i građanske dužnosti.

Bilo je i nabačeno u javnosti pitanje rasturenja Rotary Clubova.

Mi smo stupili u našu veliku organizaciju da ispovjedamo ideal služenja u poslovnom životu, služenja zajednici i otadžbini svojoj, pa ako se nađe faktora koji smatraju da takav naš rad nije u skladu sa smjericama današnjice, imadu oni da poduzmu što smatraju za nužno,

no mi od našeg rada sami nećemo odustati, jer bi time dali sami sebi diplomu siromaštva. Što se pak pojedinog rotara tiče to treba naglasiti da ako imade među nama takih koji bi rado istupili iz rotarstva, da ih nitko nije dosada a niti neće u buduće zadržavati, da to učine kao što ih nitko nije silio da stupe u redove rotara.

Naglašava da je posjetio do sada već 10 klubova i sa zadovoljstvom konstatira da svagdje vlada riješenost da se nastavi sa što intenzivnijim radom koji može donijeti samo koristi našoj sredini i domovini.

Brat Dr. Mihajlović (R. C. Pančevo) bi se radovao kada bi ove riječi guvernera mogle da nađu odjeka u štampi. Dalje, br. Mihajlović je mišljenja da su nastala vremena kada je veoma teško raditi na međunarodnom zbliženju i pita se ne bi li možda trebali da privremeno preorijentišemo našu akciju u prvom redu ka nacionalnom polju rada?

Brat guverner smatra da nema potrebe preorijentacije našeg rada jer su naši klubovi vazda isticali svoju nacionalnu notu.

Brat Dr. Jelačić (R. C. Skoplje) vraća se na pitanje držanja štampe prema rotarstvu koje, kao svako javno društvo, podleže kritici, ali ta kritika ne bi smjela da se pretvori u klevetanje, kao što je slučaj sa napadima izvjesnih listova.

Brat guverner ipak smatra da ne treba da reagiramo na sve te napade, a naročito ne na klevete, jer ono što nam se prebacuje doista nema nikakve osnove, a u većini slučajeva nedostaje takim napadajima dobra vjera.

Brat Erdeljan (R. C. Vel. Kikinda) slaže se sa guvernerom.

Guverner rezimira diskusiju po ovom pitanju iz koje ističe riješenost da se bez obzira na držanje izvjesnih krugova nastavi našim radom.

Prelazi se na izbor kandidata za direktora R. I. za god. 1940/1941.

Brat guverner je izvješten od skeretarijata iz Züricha da ukoliko mandat sadanjim direktorima usled vanrednih prilika ne bude produžen još za godinu dana, da bi naš distrikt mogao jednog od svojih članova da kandidira za direktora R. I. Za sada postoje dva kandidata: Dr. Krejči (R. C. Ljubljana) i Dr. Besarović (R. C. Sarajevo).

Brat Dr. Besarović (R. C. Sarajevo) ustaje i odriče se svoje kandidate u korist Dr. Krejčija.

Brat guverner konstatuje da je Dr. Krejči jednoglasno izabran za kandidata za mjesto direktora R. I.

Prelazi se na određivanje dana i mjesta distriktne konferencije.

Guverner potsjeća da je već prilikom ovogodišnje distriktne konferencije odlučeno da se idući sastanak održi u Nišu, ali kako to pitanje spada i u kompetenciju konferencije pretsjednika i tajnika, to treba da tu odluku danas potvrdimo.

Guverner konstatuje da je jednoglasno riješeno da se iduća distriktna konferencija održi u Nišu i to 2, 3 i 4 maja 1941 godine.

Prelazi se na pitanje distriktne blagajne.

Brat guverner saopćava da distriktna blagajna raspolaže izvjesnom gotovinom koja je bila namenjena u prvom redu za širenje propagande naše zemlje. Predlaže da se donese jedna rezolucija o podeli tog novca između klubova »pro rata« prama broju članova, u slučaju potrebe, s tim da se taj novac upotrijebi u dobrotvorne svrhe.

Određuje se jedan odbor u koji ulaze braća Belajčić, Sokolović i Vulanović da sastavi tekst rezolucije.

Na prijedlog tog odbora donijeta je jednoglasno

REZOLUCIJA

»Povodom izvještaja brata guvernera o gotovini, koja se nalazi u blagajni 77. distrikta, a koja je nastala uštedom iz klupskih doprinosa, zaključuje se, da se ista, ukoliko se ne upotrebi za potrebe distrikta, podijeli klubovima prema broju članova s tim, da klubovi prispjele im iznose upotrebe u dobrotvorne svrhe.«

Podjelu novca odrediće guverner.

Poslije toga prešlo se na iznašanje pojedinih referata.

ORGANIZACIJA ROTARY CLUBA I DUŽNOSTI POJEDINIH FUNKCIONERA CLUBA

Dorđe S. Mijić, tajnik Rotary Cluba Beograd

Međunarodnu rotarsku zajednicu sačinjavaju rotari učlanjeni u samostalne rotary klubove.

Prema Ustavu Međunarodnog rotary-ja:

u jednom mestu može da se osnuje i da postoji samo jedan rotary klub,

u jednom rotary klubu može da bude član samo po jedan predstavnik jedne grane privredne ili kulturne delatnosti.

jedno isto lice može da bude član samo u jednom rotary klubu.

Međutim, ako bi u jednoj administrativnoj jedinici postojala dva ili više privredna centra, dopuštena je mogućnost da se u svakom od tih centara osnuje zaseban rotary klub. Tako se npr. može da opravda postojanje zasebnog kluba u Zemunu, koji je sada sastavni deo Beograda.

Isto je tako dopušteno da u jednom klubu pojedine grane privrede ili kulturne delatnosti budu zastupljene sa po više od jednog člana, bilo putem pod — klasifikacija ili takozvanim »malim klasifikacijama«, bilo putem »dopunskih članova«.

Prema tome, jedan rotary klub je zajednica istaknutih predstavnika raznih grana privrednog i kulturnog života svoje sredine, tako da je rotary klub donekle presek privredne i kulturne strukture te sredine.

Rotary klub sačinjavaju: redovni članovi
dopunski članovi
past-service članovi
senior-članovi i
počasni članovi.

a) **redovnim članom** može postati ono lice, koje klub izabere na predlog jednog od svojih članova, a koje inače uživa dobar glas i zauzima u svome zvanju istaknut i uticajni položaj.

b) **dopunskim članom** može postati lice, koje izabere klub na predlog jednog od svojih članova, čiji je kandidat saradnik u poslu — otuda i

naziv »dopunskog člana«, jer dopunjuje klasifikaciju redovnog člana. Prava i dužnosti dopunskog člana ista su kao i redovnog sa tom jedinom razlikom što dopunsko članstvo prestaje prestankom članstva redovnog člana te klasifikacije. Klub je razume se slobodan da tada dopunskog člana izabere za redovnog člana.

c) **past-service članom** postaje onaj redovan član, koji je prestao aktivno da učestvuje u struci svoje klasifikacije. Tu promenu dužan je sam član da prijavi Upravi kluba kao i eventualnu promenu zanimanja, na osnovu čega Uprava kluba rešava, u saglasnosti sa Odborom za služenje u klubu, odnosno Pododborom za klasifikacije, ukoliko takav pododbor postoji, prvo da li ima mogućnost promene klasifikacije za dotičnog člana, a zatim ako ta mogućnost ne postoji, da li su ispunjeni uslovi za njegov prelaz u »past-service«. Taj je prelaz moguć jedino ako je dotičan član bio najmanje 5 godina aktivan član kluba.

d) **senior-članom** može postati onaj, koji je punih 20 godina bio član jednog ili više rotary klubova, ili koji je navršio 65 godina života a bio je najmanje 5 godina aktivan član jednog ili više rotary klubova. Lica, koja ispunjavaju te uslove imaju pravo na senior-članstvo, te Upravi kluba ostaje samo da konstatuje to pravo a ne da vrši izbor.

e) **počasni članovi** kluba su lica, koja klub iz počasti ili zbog naročitih zasluga učinjenih rotarstvu, izabere kao takve. Počasno članstvo nije vezano ni za kakvu klasifikaciju kao i senior-članstvo. Počasni članovi su bez prava i dužnosti, samo imaju pravo prisustvovanja svima sastancima kluba.

Na čelu rotary kluba stoji **Uprava**, koju sačinjavaju:

Pretsednik

Pretsednika kao i ostale članove Uprave bira godišnji skupština iz redova svojih najzaslužnijih članova.

Pretsednik je starešina kluba, on predsedava klupskim sastancima i sednicama Uprave kao i Odbora za zadatke i ciljeve, predstavlja klub prema trećim licima i višim forumima rotarstva, izrađuje program rada za dotičnu rotarsku godinu i stara se za njegovo izvršenje.

Već kao stari rotar, predsednik treba da je detaljno upoznat sa organizacijom Međunarodnog rotary-ja i organizacijom sopstvenoga kluba, da je pratio i da prati rotarsku literaturu i rad rotarstva u svome distriktu i ostalome svetu, kako bi bio potpuno obavešten o svemu onome što se događa i kako bi rad kluba saobrazio upustvima Centralne uprave.

Odmah posle svoga izbora, preporučuje se novoizabranim predsednicima da još pre no što stupe u funkciju 1-og jula, izaberu najpodesnije članove, i one koji najviše interesa za to imaju, za predsednike pojedinih klupskih odbora i pododbora, te u dogovoru sa njima odrede i ostale članove tih odbora i pododbora. Odmah posle toga, predsednik treba da sazove na jedan nezvaničan sastanak novu Upravu kluba kao i predsednike klupskih odbora radi zajedničkog pretresanja svih onih pitanja o kojima nova uprava ima da se brine, kao i radi utvrđivanja programa rada za nastupajuću rotarsku godinu.

Kao predstavniku kluba, dužnost je predsednika da prisustvuje svima distriktnim sastancima svoga distrikta, bilo redovnoj godišnjoj konferenciji, bilo drugim sastancima, kao što je ovaj naš, a koje distriktni guverner za potrebno nađe. Kako se na tim sastancima pretresaju aktualna

rotarska pitanja kao i ona koja neposredno interesuju dotični distrikt, predsjednik treba da je upoznat sa istim, a zatim na povratku sa konferencije, da obavesti i ostale članove kluba o onome što je pretresano i rešeno, kao i da se eventualno brine za izvršenje donetih rezolucija.

U samom klubu pak, predsjednik treba da je u najtešnjoj saradnji sa tajnikom kluba, da se brine da na vreme budu poslani svi izveštaji distriktnom guverneru i Evropskom sekretarijatu, da je u dodiru sa blagajnikom i motri na klupske finansije, da povremeno saziva upravu i kadgod se potreba za to ukaže, da se stara da se i ostali klupski odbori što češće sastaju i da motri na njihov rad. Naročito je dužnost predsjednika da popunjene klasifikacije budu ispravno zastupljene, kao i da se stara da otvorene klasifikacije, koje inače predstavljaju važne grane privredne i kulturne delatnosti mesta u kome se klub nalazi, budu po mogućstvu popunjene prijemom novih članova u klub. U tu svrhu predsjednik se interesuje ne bi li ko od braće imao pogodnog kandidata da predloži. Ovo je jedna od najvažnijih i najdelikatnijih njegovih dužnosti. Da bi se izbegle izvesne neželjene nesuglasice, a da bi se svačija sujeta poštedila i da bi se našao kandidat, koji bi najbolje odgovarao uslovima i koji bi po mogućstvu naišao na jednoglasan pristanak kluba, poželjno je, da pre no što takvo lice bude kandidovano, predlagač saopšti svoju želju predsjedniku kluba i konsultuje prvo njega.

Nikada nijedan klub ne uspe da popuni sve one klasifikacije, koje bi inače trebale da budu zastupljene u njemu. Svako mesto ima svoju sopstvenu privrednu i kulturnu strukturu, pa je zato potrebno da svaki klub sačini listu svih onih klasifikacija čije bi popunjavanje bilo poželjno. Dužnost je predsjednika da takva lista bude sačinjena i da je ne prestano ima u vidu. Za vreme svoga predsednikovanja on treba da se stara ne samo da očuva broj članova koji je zatekao, već da ga sa izvesnim procentom uveća.

Kao što je dužnost predsjednika da sačuva veličinu i ugled svoga kluba, isto mu je tako dužnost da se stara za osnivanje novih klubova u mestima koja se nalaze manje ili više u uticajnoj sferi kluba, ako možemo tako da se izrazimo. Danas, kada je solidarnost međunarodne zajednice jako kompromitovana, i kada se iz neobaveštenosti negiraju koristi svake pa i rotarske međunarodne zajednice, dužnost je naša da koračamo napred i rotarsku zajednicu povećamo novim klubovima. Baš što se tiče našega distrikta, rotarstvo je može se reći veoma lepo napredovalo za ovih 11 godina, od kako je kod nas uvedeno, ali ima još puno mesta, a naročito u južnoj polovini naše otadžbine, u kojima ono nije dovoljno razvijeno i u kojima je osnivanje novih klubova jako poželjno.

Na kraju rotarske godine, predsjednik se stara za saziv i dnevni red godišnje skupštine kluba i obezbeđuje pravilima propisan, ili u nedostatku toga, pogodan način izbora nove uprave.

Potpredsjednik kluba

Potpredsjednik je zamenik predsjednika u slučaju njegove odsutnosti, te za vreme vršenja predsedničke dužnosti ima ista prava i dužnosti kao i predsjednik. Kako međutim ređe nastupa taj slučaj, preporučivo je da predsjednik kluba prenese na potpredsjednika izvesne svoje dužnosti.

Tajnik kluba

Dok je položaj predsjednika više reprezentativnog karaktera, a nje-

gova dužnost sastoji se u davanju direktiva i upravljanju kluba, dotle je položaj tajnika više rednog karaktera, a njegov dužnost sastoji se da se stara o pravilnom vođenju dosta složene administracije, pripremanju u detaljima i izvršenju sveukupnog rada kluba.

Kao i pretsednik, tajnik treba da je upoznat sa svima pojedinostima rotarskog pokreta, njegove ideologije, organizacije i njegovim radom, te u tu svrhu treba da je pratio i da neprestano prati sve rotarske publikacije a naročito sva upustva Centralne uprave, odnosno Evropskog sekretarijata.

Tajnik kluba treba da je neprestano u kontaktu sa pretsednikom i da se stara za izvršenje njegovih instrukcija.

On je dužan da prisustvuje svima sastancima kluba kao i sednicama Uprave i odbora za ciljeve i zadatke, i da na njima vodi zapisnik. Isto je tako dužan da vodi evidenciju o ukupnoj i pojedinačnoj frekvenciji na sastancima kluba i upozori pretsednika kada ukupna ili pojedinačna frekvencija ne zadovoljava, kako bi se ispitali uzroci i učinilo što je potrebno da se ta frekvencija poboljša.

Zajedno sa pretsednikom kluba, tajnik treba da prisustvuje godišnjoj distriktnoj konferenciji, a tako isto i svima drugim konferencijama ili sastancima, koje bi guverner odredio. Po povratku sa tih konferencija ili sastanaka, tajnik treba da sredi materijal ili izradi izveštaj i sačuva ga brižljivo u klupskoj arhivi.

Tajnik se brine o celokupnoj administraciji kluba, klupskoj arhivi i biblioteci. On vodi prepisku sa ostalim klubovima, stara se o urednosti prepiske sa guvernerom i Evropskim sekretarijatom. On sastavlja semestralne izveštaje za Evropski sekretarijat, kao i povremene izveštaje kluba, a ujedno je i referent u klubu po radu ostalih klubova u distriktu, po izveštajima »News letter« Centralne uprave, po mesečnim bulletinima Evropskog sekretarijata, kao i po ostalim rotarskim publikacijama, koje ne spadaju u nadležnost drugih referenata.

Tajnik kluba je saradnik sviju klupskih redovnih i posebnih odbora i pododbora, jednom reči on najviše »služi« klubu, te pored svoga redovnog posla najviše posvećuje vremena klubu, tako da pored svoje redovne klasifikacije najviše ispunjuje uslove za klasifikaciju »rotarstvo«.

Blagajnik kluba

Dužnost je blagajnika da se brine o urednoj naplati članarine i ostalih kotizacija i taksa, da uredno vodi stanje blagajne, podnosi izveštaj upravi kao i godišnjoj skupštini, a zatim uredno preda blagajnu svome nasledniku.

Ostali članovi uprave

Ostali članovi uprave dužni su da sarađuju sa pretsednikom u vođenju klupskih poslova i da bez opravdanih razloga ne izostaju sa sednica uprave kluba. Pretsednik može da im poveri posebne dužnosti ili misije ukoliko se potreba za to ukaže.

Plenum **Upravnog odbora** je vrhovni organ. On rešava po svim predmetima, koji su izrikom stavljeni u njegovu nadležnost kao i po onim pitanjima, koja po svome značaju ili po svojoj delikatnosti treba da budu raspravljana u upravi.

Pored Uprave kluba, svaki rotari klub treba da ima najmanje ove **Odbore:**

- Odbor za služenje u klubu
- Odbor za služenje u zvanju
- Odbor za služenje u zajednici i
- Odbor za međunarodno služenje.

Pretsednike tih odbora određuje predsednik kluba u početku rotarske godine kao što smo malopre kazali, ostale članove određuje predsednik kluba u dogovoru sa dotičnim odborskim predsednicima.

Pretsednik kluba, tajnik i predsednici gore spomenuta četiri odbora sačinjavaju Odbor za ciljeve i zadatke, koji ima za svrhu da koordinira rad pojedinih odbora u dogovoru sa predsednikom kluba a preko njega u saglasnosti sa Upravom kluba.

Dužnosti pak pojedinih odbora biće na ovom sastanku predmet zasebnih referata, te se na tome neću zadržavati.

Na kraju da napomenem, da je dopušteno pa čak i preporučivo, da osim ova četiri osnovna odbora, veći klubovi stvore i druge, kako bi svi članovi kluba mogli da sarađuju bar u po jednom od tih odbora. Tako se na pr. preporučuje, da odbor za služenje u klubu ima sledeće ili neke od sledećih pododbora:

- Pododbor za klasifikaciju,
- Pododbor za primanje u klub,
- Pododbor za drugarstvo,
- Pododbor za posećivanje,
- Pododbor za program,
- Pododbor za rotarsko obaveštavanje,
- Pododbor za javni odnos tj. štampu,

dok odbor za služenje u zajednici može da bude podeljen u sledeće ili samo neke od sledećih pododbora:

- Pododbor za staranje za mladež,
- Pododbor za sakatu decu,
- Pododbor za potporu studenata,

i druge pododbore humanitarnog karaktera.

Nazivi ovih pojedinih pododbora označavaju dovoljno i njihovu nadležnost ili bolje reći delokrug njihovog »služenja«.

Naročito treba podvući da tajnici moraju imati u vidu, te na to upozoriti i predsednika pri sastavu odbora i pododbora, da su pojedini pododbori ogranci jednog od glavnih odbora, pa je potrebno da u svakom od njih predsedava jedan od članova toga odbora. To će tajnicima biti tim lakše što su oni najbliži saradnici predsednika, i što svojom obično višegodišnjom funkcijom osiguravaju kontinuitet rada Uprave kluba. Na taj način, a putem odbora za ciljeve i zadatke, Uprava kluba zajedno sa svima odborima i pododborima čini jednu harmoničnu celinu koja je povezana i međusobno sarađuje.

Guverner podvlači dužnost pretsjednika da se stara za što bolju frekvencu u klubu, kao i tajnika, da vrši što savjesnije svoju tajničku dužnost naročito u pogledu dužnih saopćenja.

ŠTO TREBA DA RADIMO DA DADEMO KLUBU ŠTO VIŠE ŽIVOTA?

Dr. Abramić Mihovil, R. C. Split

*Brat dr. Joso Barbieri potpredsjednik R. C. Split, čita predavanje
otsutnog Dr. Mihovila Abramića, koje glasi:*

Ovako postavljeno pitanje krije nažalost već u sebi gorcu konstataciju, da u nekim našim klubovima nema dovoljno života, barem ne u onoj mjeri kako bi bilo poželjno i za klub korisno. Nadajmo se, da je broj takvih klubova doista malen, tako da naš odgovor na postavljeno pitanje i naše sugestije budu namjenjene samo iznimnim slučajevima.

Klupski život obično se ispoljava ponajviše u klupskim sastancima. Moramo se stoga pobrinuti, da ovi sastanci budu prožeti duhom aktivne zanimljivosti.

Svaki rotar mora da smatra učestvovanje u klupskom sastanku svojom dužnošću, ali u izvršenju ove svoje dužnosti rotar ne smije da vidi kakav teret ili kakvu neugodnost, već mora da osjeća da je ova dužnost spojena sa radošću i zadovoljstvom.

Da klupski sastanci budu zanimljivi i ugodni, to ovisi u glavnome od momenata koje ćemo sada iznijeti:

Brat ceremonijar starat će se, da raspoloženje pojedinaca ne bude pokvareno lošom trpezom i pobrinut će se, da naprotiv skupni ručak, zajednička večera ili zakuska, bude prijatna pretpostavka za rad koji iza toga slijedi. Ako je osnivač rotarstva stavio na članove zahtjev, da se nađu pri skupnoj gozbi, znači, da je bio dobar psiholog. Već su stari Spartanci e da probude duh solidarnosti, prijateljstva i lične hrabrosti, morali po zakonu sastajati se pri skupnim objedima (t. zv. *syssitia*), a poznato je — da navedemo samo još jedan primjer — da su stari filozofi baš prigodom simpozija razvijali načela svojih doktrina, tako i veliki Platon, koji je u svojem divnom dijalogu »Symposion« obrazložio najviše i najsuptilnije probleme *erosa* (ljubavi).

Drugi na redu, koji odgovora za uspjeh rotarskog sastanka je brat tajnik. Njemu preporučamo, da bude što kraći u svom izvještaju o zapisniku, o rotarskoj pošti i kronici, ali opet ne toliko, da bi nam prešutio važnije momente svog referata. Zadaća doista nije mu laka, ako želimo da ne bude suhoparan i da ga svi s interesom pratimo. Stoga on mora da vješto ekscerpira referate drugih klubova, a one od osobitog zanimanja, ili sam klubu da pročita, ili to drugome da povjeri za jedan od narednih sastanaka. Da ne bude sa strane referenta samo čitanje, a s druge strane samo pasivno i nijemo slušanje, predmet treba po mogućnosti tako prikazati, da se izazove debata, u kojoj neka učestvuje što veći broj prisutnih. Tako može malne u svakom referatu — samo da je zgodno sastavljen — uzeti aktivnog učešća veći broj rotara, a vještina predsjednika očitovat će se tako, da drži diskusiju u potrebnim granicama i da obuzda eventualno prejake primjedbe ili prigovore.

Dolazimo do treće faze običnog rotarskog sastanka. Ako su za uspjeh prvog i drugog dijela rotarske večeri odgovorni ceremonijar i

tajnik, odgovornost za treći, a to je glavni čin sastanka, pada na svakog rotara bez razlike. U ovom naime dijelu kulpskog sastanka morala bi se ispoljavati prava bit i temeljna ideja rotarstva kako ju je zamislio osnivač Paul Harris: već odmah ispočetka sastajali su se pri zajedničkom stolu ljudi dobre volje raznih profesija i zvanja ujedinjeni zajedničkim idealom služenja.

Služenje može da bude skupno i zajedničko ili pojedinačno. Budući da se i skupno služenje temelji na onomu pojedinaca, to individualnom služenju pripada eminentna važnost. Već služenje samo po sebi kojemu drago idealu je dobra i plemenita akcija, barem po subjektivnom prosuđivanju. Ali kad je služenje posvećeno općem dobru i koristi čovječanstva, a k tome još nagrađeno priznanjem i odobravanjem barem većine ljudskog društva, njegov značaj biva kudikamo uzvišeniji. Za ispravno shvaćanje i razumijevanje služenja, potrebno je stanovito znanje o njemu. Bez toga možemo lako postati nepravednim sucima. Hoćemo da navedemo samo dva drastična primjera kako nam može izgledati služenje bez prave svrhe, nerazumljivo, a kadkad čak i smiješno. Tko ima danas na primjer ispravno shvaćanje za one askete (nazvane stelite) u doba prvog kršćanstva, koji su provodili čitav svoj život na visini antiknog stupa, ograničeni na otprilike 1 m² prostora, koliko jedva ima gornja ploha kapitela. Ili tko može bez historijskog znanja ispravno razumjeti onaj veliki pokret, u historiji poznat pod imenom križarskih vojna, kad su se čak nejaka djeca sakupljala i spremala na daleko putovanje iz Evrope do daleke Palestine?... Ispravno i objektivno prosuđivanje drugih, temelje se samo na dovoljnom znanju problema o kojima se radi.

Ali ne samo za prilike i zagonetke prošlosti treba nam znanja, također život naših dana je toliko raznolik i kompliciran, da nije tako lako bez daljnega shvatljiv u svim svojim pojavama. Trebamo dakle pouke ili barem informacije da možemo razumjeti mnogo toga što se ne nalazi u našem užem neposrednom djelokrugu.

Rotarski sedmični sastanak ima da nam olakša ovu zadaću. Svaki rotar mora da svojoj braći nešto priča o onome gdje je sam aktivan i stručnjak. Takav izvještaj ne treba da bude u obliku dugotrajnog predavanja. Skoro svi smo neprijatelji odveć dugih referata. Četvrt, ili najviše pola sata bit će obično dovoljno za svrhu informacije, iako je više puta mnogo teže prikazati stanoviti predmet zbijeno i u ograničenom vremenu, nego u dužoj detaljnoj konferenciji. Glavno je da predmet bude zanimljiv i prikaz zgodan te sasvim jasan. Za takav referat sva braća bit će zahvalna onome, koji njihovo znanje na ovaj način obogati.

Poželjno je, da — izuzev vruće ljetne mjesece — svako rotarsko veče bude ispunjeno takvim referatom. U klubovima sa manje od 20 članova pojedini rotar će valjda tri puta na godinu biti pozvan da svojoj braći nešto pripovjeda o svojem djelokrugu; u klubovima sa 20 ili više članova imat će ovu dužnost valjda samo dva puta na godinu.

Predsjednik morat će se pobrinuti da u svemu bude dobar raspored, ali još više zato da redovito svaku veče bude ispunjeno ovom tačkom. Njegova vještina bit će ugodno zapažena i honorirana, ako svakome članu po njegovom slobodnom vremenu i po trenutnoj dispoziciji prepušta rok i predmet referata, ali ako istodobno pri takvoj susretljivosti ipak bude konsekventan u zahtjevu tačnosti obećanog mu roka.

Svaki je član pozvan u prvom redu da klubu priopći nešto o svojoj struci. Nikom neće biti teško da izabere temu također iz drugog područja za koje ima individualan interes. Tako jednoga van zvanja interesuje literatura, drugoga šport, trećega turizam, četvrtoga muzika ili umjetnost itd. Stoga će svaki rotar vrlo lako uz referat o svojoj užoj struci moći da održi i drugi iz područja svoga specijalnoga, takozvanoga amaterskog zanimanja.

Osim stručnog i amaterskog polja djelatnosti ima još jedno kojemu svaki rotar mora da posveti svoju pažnju, osobito u današnjim teškim vremenima, a to je široko polje socijalnih problema. Bit će dobro i korisno da se u klubu raspravlja teoretski i praktično o socijalnim pitanjima pojedinog mjesta i okolice. Iz takove diskusije može da rezultira koji praktični savjet ili koja korisna sugestija, koja se može staviti onda do znanja mjerodavnim faktorima.

Rotarski sastanak može se smatrati uspješnim ako ga svaki učesnik ostavlja zadovoljan da je učestvovao, i ako već pri odlasku nosi sa sobom radosnu čežnju za narednim sastankom. Potrebno je također i to, da svaki ima u sebi uvjerenje da uspjeh ovisi od pojedinca i stoga da je svakomu drugarska dužnost dati u tu svrhu kolikogod može.

Iza službenog djela sastanka klupski duh drugarstva i prijateljstva razvija se najzgodnije i najljepše u ugodnim razgovorima, ako nije odveć kasno, također u skupnim igrama. Iz iskustva preporučamo na pr. kućanje koje nije samo razonoda, već i korisna tjelesna vježba.

Prisutnost gosta iz drugog kluba daje rotarskom sastanku poseban značaj. Gosta dakako zanima eminentno tok samog sastanka i rotarski rad kojem prisustvuje. Svoje impresije ponijet će sobom u domaći klub i tamo preporučiti i propagirati korisne stvari, koje su ga u tuđem klubu ugodno iznenadile. Ali također od gosta članovi kluba obično očekuju da im nešto priča o svojoj sredini. Stoga preporučamo svakome gostu, da i bez naročitog poziva predsjednika spontano nešto pripovjeda što može zanimati druge rotare. To osobito važi za gostovanje članova iz bližih klubova, koji imaju srodnih ili identičnih interesa, i koji među sobom priređuju interklupske sastanke.

Ako su gosti nerotari predsjednik će nastojati, da se održi jedan ideološki referat ili kraće sustavno predavanje o rotarstvu. U slučaju da je gost poznat dobar konferencijer, brat predsjednik zamolit će ga, da klub obdaruje zgodnom kozerijom ili referatom. Svim predavačima savjetujemo da ne budu predugi, nikako duži nego što treba, što više koncizni i zanimivi. Uz takve uvjete uspjeh im je obezbijeden po poznatoj Horacovoj krilatici: »Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci«, t. j. svaki uspjeh postigao je onaj, tko je znao spajati korisno s ugodnim!

Nema sumnje da tako zvani Ladies night daju klupskom sastanku posebnu atrakciju i čar. Treba nastojati, da sastanci sa sestrama dobiju pravi sadržaj, koristan i ugodan. Neće biti na odmet ako naše cijenjene rotarske sestre zamolimo za njihovo aktivno sudjelovanje na ovim priredbama. Uvjereni smo, da će se većina njih smatrati počašćenim ovakvom ulogom, tako, da one ovakvom akcijom postanu donekle idejnim članicama kluba. U pogledu ovih ladies nights važit će ono mjerilo zlatne sredine: ni premalo, ni previše. Svrsi će valjda najbolje odgovarati, ako budu ladies nights priređene od prilike 2 puta u semestru. Ako budu prečeste, mogle bi izgubiti na aktuelnosti.

Klupski duh oživjet će bez dvojbe i na izletima i ekskurzijama, na kojima učestvuju rotarske sestre.

Za razvijanje prijateljstva i drugarstva u klubu bit će također od koristi skupno posjećivanje stalnih i privremenih znamenitosti grada, kao na pr. umjetničkih izložbi, muzeja, galerija slika, električnih poduzeća, tvornica, brodogradilišta, objekata savremene ili historijske arhitekture i t. d. Radosno uživanje u promatranju novih izuma, novih ljepota i korisnih stvari, te izmjena misli i dojmova doprinaša mnogo produblji vanju uzajamnog poštovanja i prijateljstva.

Bez sumnje ima još i drugih sredstava i puteva, koji vode k idealnom cilju najboljeg klupskog djelovanja. Možda se može općenito na pitanje postavljeno u naslovu ovog referata odgovoriti ovako:

Da dademo svojem klubu što više života, svaki od nas mora nastojati da klubu sa svoje strane barem toliko pruži, koliko on očekuje i želi da od kluba primi.

OSNIVANJE NOVIH KLUBOVA I IZBOR NOVIH ČLANOVA OBZIROM NA PREPORUKU PRETSEDNIKA PEREIRE

Pavlović Dr. Miloš, R. C. Subotica

Novoizabrani pretsednik R. I. Armando de Arruda Pereira uputio je prilikom preuzimanja svoje dužnosti svima rotary klubovima i svima rotarima sveta poslanicu.

U ovoj poslanici pretsednik Pereira naročito naglašuje, da će jedan od njegovih glavnih ciljeva biti, da osnuje što više klubova i da uvede više klasifikacija u već postojeće klubove.

Osnivanje što više novih klubova i uvođenje što više klasifikacija u već postojeće klubove je neophodno potrebno ne samo usled gubitka u klubovima i članovima, koji je naša organizacija usled sadašnjeg rata i opšte poznatih predratnih događaja pretrpela, već i zato, jer ćemo ovim načinom — po lepim rečima pretsednika Pereire — »produžiti i proširiti čvrsti bedem rotarstva, koji učvršćen prijateljstvom, a temeljen na istini i pravdi, bit će snažna obrana protiv destruktivnog rada neznanja, nesnošljivosti i nepravde«.

Ja bih ovome još dodao, da nam je elementarna dužnost što intenzivnije raditi na osnivanju novih klubova i na prijemu novih članova, jer što je više klubova, što više oduševljenih pristalica naših uzvišenih ideala, tim će biti veći broj boraca za ostvarenje pravog svetskog mira i duhovnog razoružanja naroda, što je danas za nas rotare *suprema lex!*

Kada sam ja pre 8 godina prvi put preuzeo dužnost pretsednika svoga kluba, ja sam već tada — još uvek pod uticajem teških posledica svetskog rata 1914—1918 — u svome nastupnom govoru naročito istaknuo, da »moramo da radimo na privrednom i duhovnom razoružanju naroda, jer dok god carinske granice kao kineski zidovi odeljuju narode

jedne od drugih, dokle god se deca u školama vaspitavaju na rat, a ne na miroljubivost, dokle god ih se navodi na mržnju, a ne na ljubav prema bližnjima, dotle ne samo što neće zavladata mir, već preti opasnost, da će se na čovečanstvo svaliti nova i još mnogo groznija svetska katastrofa«.

To, što sam pre 8 godina prorokovao, usledilo je — na žalost — još brže, no što sam ja to sam mislio i danas smo tužni svedoci jednog takvog međusobnog klanja najkulturnijih naroda sveta, te takvog užasnog krvoprolića, kakvo istorija do sada još nije zabeležila.

Ako se dakle želi sprečiti ponavljanje takve katastrofe, prvenstvena je dužnost svih rotara celoga sveta, da pojedinačno i zajednički rade na duhovnom razoružanju naroda, kako bi mržnja postala nepoznat pojam među ljudima.

Zato trebamo u prvom redu što više klubova i što veći broj članova!

Moguće je, da će to mnogi smatrati utopijom, a sadašnja vremena nezgodnim za takve sanjarije, no ovima ću odgovoriti, da užasni događaji današnjice ne bi bili usledili, da se je već godinama pre radilo na ostvarenju pravog svetskog mira, te privrednog i duhovnog razoružanja naroda. Što se pak tiče savremenosti takve akcije, želeo bi ukazati samo na to, da je na ostvarenju svetskog mira i ljudske harmonije potrebno raditi onda, kada taj mir i ta harmonija ne postoji.

No i uopšte naša borba a pravdu i istinu, za sve ono, što je dobro i korisno našoj otadžbini i celom čovečanstvu, naša načela, koja uvek moramo imati pred očima pri ostvarenju naših veličanstvenih ciljeva, naše težnje, kao što su vaspitavanje ljudskoga roda, širenje čišćeg moralnog shvatanja, čovekoljubivosti, predusretljivost, ozbiljan i nesebičan rad, prebrođenje klasnih suprotnosti itd. imperativno nam nalažu, da neumorno radimo na širenju naše ideologije i sledstveno tome na povećanju broja naših klubova i broja članova u istima.

Naročito je važno osnivanje rotary klubova u onim zemljama, u onim gradovima, gde žive ljudi različitih narodnosti i različitih veroispovesti, jer ovde treba da dođe do izražaja ona vezujuća sila, koja je toliko karakteristična po rotarstvo, i jer tu treba da dejstvuje nivelirajući uticaj rotarstva!

Iz ideje, suštine i organizacije Rotary-a sledi, da su obziri, koji su potrebni pri izabiranju novih članova, u rotary klubovima posve drugi, nego kod ostalih udruženja i organizacija.

Pre svega treba uvek imati u vidu, da se izbor članova u našim klubovima vrši na osnovu klasifikacija. Pošto svaki rotary klub treba da bude prosek privrednog, društvenog i kulturnog života svog radnog područja, to svaki klub ima putem svog pododбора za klasifikaciju da sastavi pregled značajnih zvanja i zanimanja, koja dolaze u obzir za njegovo područje, čije je popunjenje potrebno, ako klub zaista hoće da bude prosek svoga delovanja u pomenutim pravcima. Taj pododbor ima prema tome da utvrdi, odnosno — po rotarskoj terminologiji — da otvori klasifikacije, koje se imaju popuniti, jer se primanje novih članova može vršiti samo na osnovu otvorenih klasifikacija.

Usled toga pri izabiranju novih članova rotary klubova prvenstveno dolazi u obzir klasifikacija, čije je popunjenje poželjno, a ne ličnost. Time mi rotari ne podcenjujemo ličnost kandidata, već hoćemo

da donesemo do izražaja, da je u rotary klubovima važniji sastav istih po rotarskim načelima od ličnosti. Sa drugim rečima: mi ne otvaramo klasifikacije za pojedince, već tražimo odgovarajuće ličnosti za popunjenje otvorenih klasifikacija. Ličnost kandidata pri izabiranju novih članova je dakle sekundarnog značaja.

No i ličnost kandidata ispituje se u rotary klubovima u prvom redu prema tome, da li je zvanje, odnosno zanimanje, koje kandidat zastupa, podesno za podizanje ugleda kluba i da li kandidat u svome zvanju zauzima vodeći položaj i tek posle toga po svojim moralnim osobinama.

Otvorena klasifikacija, ugledno zvanje, vodeći položaj, čestit karakter i besprekornost, sve su to ili prirodni preduslovi za prijem ili takvi, koji slede iz same strukture Rotary-ja, no ima sem toga još i drugih, ne manje važnih obzira pri izabiranju novih članova, koji nisu nigdje propisani, ali bez kojih nema uspešnog rada u rotary klubovima.

O ovim obzirima hteo bih reći nekoliko reči!

Ono, što u rotarstvu ima privlačnu snagu za ljude, je ono više etičko shvatanje, koje hoćemo da unesemo u naš javni i privatni život, no rotarska ideja dobija svoju unutarnju snagu od harmoničke saradnje članova, što je samo onda moguće, ako su članovi po mentalitetu pravi rotari. Svaki onaj, koji hoće da bude član rotari kluba, preuzima obavezu, da će svoj život udesiti prema našim uzvišenim načelima i idealima. Pri izabiranju članova moramo dakle imati naročito u vidu, da li kandidati pružaju svojim mentalitetom dovoljnu garanciju, da će prissupanjem u rotary klub iskreno prihvatiti načela i ideale rotarstva i živeti po tim visokim načelima, te ih stalno primenjivati u svakidašnjem poslovnom životu, kao i u svojim građanskim i društvenim odnosima. Samo tako će se postići u rotary klubovima ona harmonija istovetnosti načela i životnih nazora, koja je *conditio sine qua non* svakog uspešnog rada u rotary klubovima.

Prethodno tačno i temeljito ispitivanje mentaliteta kandidata je dakle od vanredne važnosti, a svako propuštanje u tom pogledu može imati samo rđave posledice za naše klubove, jer članovi sa predrasudama, bez odgovarajućeg rotarskog duha, kao i takvi, koji se već po svojoj prirodi ne mogu prilagoditi u rotary klubovima neophodnoj disciplini, neće biti nikada od koristi za našu organizaciju, već uvek samo na uštrb našega rada, jer neće biti podesni za asimilaciju, štoviše razoriće homogenost u klubovima.

Za asimilaciju pre svega nisu podesni šovinisti ili hipernacionalisti, koj će na svakom koraku doći u sukob sa našim uzvišenim idealima i načelima, nisu podesni ni oni, koji u svojoj verskoj zaslepljenosti ne mogu biti bez predrasuda, a nepodesni su i oni, koji nisu u stanju svoj odnos prema ostalim ljudima u obimu svog privatnog i poslovnog života urediti na altruističkoj bazi.

Iako je dakle naša želja, da se krug onih, koji žele da služe svojim drugovima i ostalim ljudima i čija je lozinka, da najviše privređuje onaj, koji najbolje služi, iz dana u dan povećava i da se savez onih, koji jasno gledaju i toplo osećaju, iz dana u dan jača, ipak moramo pri izabiranju novih članova strogo imati u vidu sada izloženo, jer rotary klubovima

su potrebni članovi, koji se nisu samo zavetovali idealu služenja, već su i po svom prirodnom raspoloženju takvog mentaliteta, da mogu postati pravi misionari naših ideja.

Pri izabiranju novih članova treba voditi računa i o tome, da li su kandidati prožeti prijateljskim duhom, jer je drugarstvo temelj rotarstva. Preduslov harmonije u rotary klubovima nije samo pravi rotarski mentalitet, već i iskreno prijateljstvo i pravo drugarstvo, pošto Rotary nastoji, da putem iskrenog prijateljstva i pravog drugarstva razvija među ljudima međusobno razumevanje.

Našim idealima mogu konačno da služe samo aktivni članovi. Oni, koji nisu sposobni da snaže u sebi prirodnu sklonost, da budu od koristi ljudskom društvu i nisu sposobni, da u interesu ostvarenja rotarskih ciljeva razvijaju aktivnu delatnost, iako su inače ljudi od vrednosti, ne znače mnogo za našu organizaciju, te je bolje neaktivne ljude uopšte ne primiti za članove naših klubova.

Istovetnost mentaliteta i nazora, zdravo i dobro drugarstvo, te kao posledica svega ovoga: prava harmonija može se među klupskim članovima razviti samo onda, ako su isti aktivni, redovno učestvuju na nedeljnim sastancima, sa kojih mogu izostati samo u slučajevima ozbiljne sprečenosti.

Ovde, moram da vas potsetim na lepe reči našeg pokojnog prvog guvernera: brata Ede Markovića, koje smo mogli čitati u jednom njegovom mesečnom pismu. Brat Edo je tamo rekao: »Dobra poseta klubova nije cilj našeg rada, ali ona je sredstvo, bez kojega se ne može postići cilj. Iskustvo je pokazalo, da je dobra poseta klubova znak života i prosperiteta, znak rada, a rđava znak zanemarenja rotarskih dužnosti uopšte«. To su zlatne reči, čiji je takođe bio cilj, da nas potsete, da u naše klubove primamo samo aktivne članove.

Aktivnost članova je zato naročito važna, jer od aktivnosti članova zavisi aktivnost naših klubova, a aktivnost klubova znači rotarsko delovanje i ja držim, da baš toj okolnosti, da su rotarskim lepim lozinkama sledile uvek i lepa rotarska delovanja, ima rotarstvo da zahvali, da danas može već demonstrirati i veličinom broja kako svojih klubova, tako i svojih članova.

Na kraju, draga braćo, hteo bio da vam skrenem pažnju samo još na to, da se primanje novih članova ima vršiti uvek postepeno, da bi mogli nove članove asimilirati u svrhu sačuvanja homogenosti i sklada klubova, koji su osnova svake aktivnosti.

Na gornji referat primjećuje brat Dr. Sokolović (R. C. Zemun), da je on mišljenja da je u rotarstvu čovek uvek na prvom mestu pa tek onda zvanje.

SLUŽENJE U ZVANJU

Veljko Vasić, Rotary Club Zagreb

U nekom gradu Švicarske sastao se prije više godina veći broj naučenjaka koji su istraživanjem vitamina i određivanjem stanovitog broja kalorija željeli da pronađu idealan način ishrane ljudstva. Ko da opiše njihovu radost kada su već za prvih sjednica vidjeli kako su, živeći u raznim krajevima i radeći svaki za sebe potpuno nezavisno jedan od drugog, došli do sasvim istih rezultata. Na opću želju odlučeno je da se i zajednički ručak sastoji točno iz onih vitamina i onoliko kalorija koliko je potrebno za pravilnu ishranu pronađenu njihovim zajedničkim istraživanjem. I ko sada da opiše njihovo zaprepašćenje kada su se našli pred sasvim običnim građanskim ručkom koji se sastojao iz juhe, kuhanog mesa, pečenja, variva, kolača i malo voća. — Vođeno nepogrešivim instinktom i iskustvom, ljudstvo je davno i davno sastavilo jelovnik onakvog sadržaja, koji su učenjaci dugim i neumornim radom otkrili i smatrali za nešto novo.

Ovaj uvod ujedno je i najbolji odgovor na pitanje da li za objašnjenje službe u zvanju treba kakvih istraživanja ili zapletenih i teških objašnjenja. Ne treba. Ni velikih riječi, ni teških zagonetnih recepata, nego se sve svodi na jednu jedinu jednostavnu riječ koju je ljudstvo davno i davno odredilo kao temelj pravom ljudskom radu, i ta je jednostavna riječ poštenje. Poštenje onakovo kakvo u svojim mislima nosi naš običan, jednostavan čovjek koji, vođen zdravim instinktom, nikada ne pogriješi u pravoj definiciji isto onako, kako je i bez poznavanja vitamina i kalorija pronašao pravi način ishrane.

Držim da nema bolje vatrene probe od pokušaja da službom u svome zvanju dade svaki čovjek dokaza da je pravi čovjek. Kao što svaki čovjek ima u svojoj duši onih tajnih, sakrivenih mjesta, onih posebnih komora u koje može da se povuče, da tamo misli i snuje samo ono što on sam hoće, bez straha da će to ko saznati, jer u dušu ne može niko zaviriti, tako i svaki poslovan čovjek ima u svom vlastitom zvanju bezbroj tih špilja i gudura u koje može da se zavuče i da učini nešto od čega ima nedozvoljene ili neopravdane koristi, a da ga za to niko ne osudi, jer je teško zaviriti u samo poslovanje do kojega ima pristup malo ko.

»Šta se u ostalom koga i tiče, ako neko, ne nanoseći nikome vidljivo ili izravno štetu, zaradi i nešto više nego što bi trebalo«, govore često ljudi, većina od njih misleći da bi i sami tako činili kad bi mogli biti na mjestu onoga ko se služi nedozvoljenim načinom u sticanju dobitka, zarade ili položaja. »Niko ne vidi, niko ne zna, a sebi može da koristi«. To su opravdanja kojim pojedini ljudi zaglušuju savjest ocjenjujući tuđa a često i svoja djela. Rotarstvo je uprlalo prstom u takvo poslovanje i odlučno reklo: »N e t a k o !«

Rotarstvo postavlja rad čovjeka u zvanju na visoko postolje službenja. Služiti svojim zvanjem svome bližnjemu, kroz svoga bližnjega zajednici, a služeći tako, po rotarskim principima on sam, — prema onoj vječnoj istini da se dobro dobrim vraća — osjeća blagodati tog

svog iskrenog, pravog, predanog i poštenog služenja. Put do dobra je duži i teži, ali blagosloveniji, a mukom je i trudom zasluženi kruh najsladi.

Poznavajući tako principe rotarskog služenja, zar bi se moglo zamisliti da u naše redove može da stupi trgovac koji bi izdavanjem loše robe pod imenom bolje dolazio do većeg dobitka, koji bi krijumčarenjem ili krivim označavanjem vrste robe pokušavao da mimoide plaćanje ispravne carine, ili da ma kojim drugim načinom pokuša da dođe do nedozvoljene zarade ili dobitka? Zar bi mi mogli među našim članovima da zamislimo liječnika koji zauzet liječenjem teškog bolesnika može ovog da ostavi da bi u isti mah mjesto njemu, pružio pomoć nekom mnogo bogatijem bolesniku koji mu može mnogo više da plati? — Zar bi mogli zamisliti brata rotara graditelja — koji gradeći kuću drugome, ne miješa plemenitu građu sa lošijom u onoj mjeri kako je propisano, nego, samo da nedozvoljeno poveća svoju zaradu, miješa građu tako da se već poslije kratkog vremena na zgradi vide svi znaci nesolidnog rada? Bezbroj je primjera koje bih mogao izneti kakav ne treba i ne smije da bude čovjek, ako želi da ga po našim rotarskim principima smatramo za pravog čovjeka.

Da li je potrebno onda poslije ovoga da naglasim da mi u služenju u zvanju tražimo čiste misli i poštena djela. U takvoj službi u zvanju dolazi onda i do izražaja najljepši princip rotarstva — služenje. — Služenjem u zvanju daje se i najljepša prilika da se čovjek približi velikom idealu služenja ljudskom društvu — ljudskoj zajednici, u kojem se, vršeći svoju dužnost u zvanju, čovjek trudi da stvara i radi na temelju visokih etičkih principa isključujući unaprijed svaku zaradu koja bi proisticala iz sumnjivog načina rada i nedozvoljenih postupaka u samom radu.

U službi u zvanju na prvom mjestu dolazi pažnja i obzir prema svojim namještenicima i saradnicima. Ko je slijep za nevolje i jade svojih najbližih, ko ne zna ili neće da popravi položaj onih pomoću kojih dolazi do zarade i napretka, nema prava da govori o radu za dobro čovječanstva. Čovječanstvo počinje u najbližoj tvojoj okolini. Čovječanstvo počieje onim čovjekom koji je prvi u tvojoj blizini. Kakav si prema njemu, takav ćeš biti i prema ostalim.

Na drugo mjesto dolazi služenje onome ko tvoje služenje treba, radi kojega tvoje zvanje postoji. Tu rotarstvo traži da svaki njegov član istinski služi, da daje najveću mjeru rada, da najsavjesnije ispunjava svoju dužnost ne tražeći kod toga za sebe nikada više koristi nego što je treba da dobije, i ne dajući drugome nikada manje nego što onaj treba da primi.

Na treće mjesto služenja u zvanju dolazi briga i staranje svakog rotara da poradi koliko više može kako bi i u njegovoj okolini pomalo nestajalo nedostojnih metoda rada i da, dajući sam svijetao primjer kako treba raditi, samim time služi za uzor drugovima svoje struke sa kojima se treba zajednički brinuti da se svi poslovi, koji u njihovu struku zasijecaju, rade samo na čestitom i solidnom temelju.

Prema svemu tome rotarstvu je cilj da odgoji — vaspita bolje čovjeka koji bi u svom zvanju isključio nedozvoljeni i nepravedni dobitak, i koji nebi težio za primamljivim odlikovanjima koje u stvari nije svojim radom zaslužio ili za položajem za koji nije dorastao.

Mi rotari vjerujemo da se to može ostvariti. A ako kogod među nama ili onih kojih posmatraju naš rad posumnja u uspjeh, tome bi ja prišapnuo riječi Antona Čehova: »Treba raditi! A ako od rada kojim se bavimo i ne dočekamo one koristi koju smo zamišljali, tada ipak treba na tom radu i izdržati i istrajati da bi se utro put onima koji dolaze poslije nas, jer, ne zaboravimo nikada, da i mi veći dio svoga života hodamo stazama koje su prijašnje generacije utrle za nas.«

POLJE RADA ROTARA U SLUŽENJU ZAJEDNICI

Ing. Bogoljub Milošević, tajnik R. C. Niš

Osnovna dužnost svakog rotara je služenje, a u rotarskom smislu ideal služenja je smišljen pokušaj da se pomogne drugima. Kako se rotary klubovi bave služenjem javnosti, to je platforma rotarstva idealno mesto na kome može da se razvije i sprovede svaka dobra ideja koja je od opšteg interesa.

Treći cilj rotarstva je da svaki rotar utiče da ideal služenja primenjuje u svom privatnom, poslovnom i javnom životu. Naš javni život najviše se manifestuje u zajednici u kojoj živimo i kojoj služimo kao rotari. Pod zajednicom smatramo onu jedinicu ljudi, koja može da postoji i u kojoj ljudi žive u grupama, gde organizovani ili neorganizovani izražavaju svoje potrebe, želje, nastojanja i interese. Zato, pored nastojanja da ideal služenja bude temelj života u klubu, u zvanju i međunarodno, rotarstvo nastoji da preko svojih klubova i preko članova rotara služi i zajednici kao jednoj društvenoj jedinici kojoj pripadaju i klub i njegovi članovi.

Svaki čovek je član zajednice, svaki čovek je proizašao iz zajednice, pa smo prema tome svi mi, a naročito rotari, posvećeni toj zajednici koja nam pruža bezbroj mogućnosti da u njoj služimo za opšte dobro. Baš zbog toga i pravi razlog osnivanja mnogih novih rotary klubova najviše leži u iskrenoj želji da se služi zajednici. Svi osnivači klubova, koje sam dosada imao čast da upoznam, u razgovoru su mi direktno ili indirektno podvukli svoju žarku želju da se što više učini za dobrobit njihove zajednice. Svaki od njih je želeo iskreno da svom rodnom mestu, ili zajednici u kojoj živi, osnivanjem kluba učini nešto korisno, nešto što će samo mesto unapređivati, što će biti od velikog značaja za napredak i budućnost opštine kojoj pripada. To je sasvim razumljivo kada znamo, da svako od nas gaji u sebi veću ili manju dozu lokalnog patriotizma. Nasuprot tome, svaka zajednica sa pravom očekuje mnoge usluge od rotary kluba koji je sastavljen od izabраних njezinih članova, koji kao etički ljudi osećaju puno ljubavi i obaveze prema svom mestu i okolini u kojoj žive, rade i napreduju, a kojoj duguju sve ono što jesu i što su postali. Pored toga socijalna savesnost je onaj unutarnji motor koji nas sve pokreće kako bismo bili što korisniji svome kraju.

Ne zaboravimo da služenje zajednici nije samo stvar srca, već ono je i delotvorna aktivnost koja donosi veoma lepe rezultate. Da bismo te rezultate postigli, mi se pridržavamo izvesnih rotarskih principa i taktike. Reč je o dobro poznatoj nam rezoluciji br. 34, koja je primljena na konvenciji u St. Louis-u 1923 g., a dopunjena amandmanima na konvencijama u Denvers-u 1926 g. i u Atlantic City-u 1936 g. U pomenutoj rezoluciji utvrđena su načela koja nam preporučuju kako i kada da rotary klub služi zajednici kolektivno, t. j. kao udruženje, a kada treba da se služi individualno preko članova-rotara kao pojedinaca. Ovaj drugi način služenja zajednici, t. j. služenje rotara pojedinaca, je više u duhu rotarstva nego li kolektivan rad, ali se zato ipak kolektivan rad ne isključuje. Polje rada služenja u zajednici pruža mogućnost akcije kako klubovima kao takovim, tako i svim rotarima kao pojedincima. Mi ćemo se, prema zadatoj temi ovog referata, pozabaviti posebno poljem rada rotara u služenju zajednici, t. j. individualnim služenjem u zajednici.

U rotary klubovima se eksperimentiše kao u nekom laboratorijumu i na taj način svaki rotar se usavršava i priprema kako će kao građanin-rotar najbolje i najefikasnije služiti svojoj zajednici i kako će na taj način postići najviši stupanj rotarskog zadovoljstva. To individualno služenje je najbolje ogledalo našeg rada i uspeha.

Rotari kao istaknuti građani raznih zvanja i zanimanja dolaze u dodir sa raznim kulturnim, prosvetnim i socijalnim ustanovama u kojima nalaze bogato polje rada. Polje rada rotara u služenju zajednici toliko je svestrano i plodonosno da se ono nikada ne može iscrpiti. Služeći u zajednici rotari nalaze svestrano polje rada u aktivnom učešću u javnim preduzećima i dobrovoljnim službama, u posetama javnim radovima i ustanovama, u držanju predavanja kada su angažovani u javnom društvenom služenju, u potpomaganju postojećih ustanova i javnih društava da u svome radu ojačaju i napreduju, u svestranom pomaganju, hrabrenju i podupiranju onih kojima je to potrebno. Služeći na taj način individualno, svaki rotar radi kao konstruktivni član svoje zajednice i potpomaže je u svim granama društvene aktivnosti.

Nije dovoljno da neko društvo postoji, već je potrebno da ono i funkcioniše što korisnije za svoju zajednicu, a mi, rotari, baš tamo nalazimo bogato polje rada kada takova udruženja našom inicijativom i saradnjom pokrenemo iz mrtvila i našim sugestijama i potpomaganjem učinimo sve ono što je potrebno da delatnost tog zaostalog udruženja postane korisno za našu zajednicu. Kod takvih inertnih udruženja rotari kao njihovi članovi pronalaze uzroke njihove neaktivnosti, uklanjaju ih, i od udruženja na papiru stvaraju aktivna i plodonosna udruženja čiji se blagotvorni rad uskoro oseti u mestu u kojem postoje.

U raznim udruženjima rotari nalaze polje svoga rada, kada u njima saraduju kao njihovi redovni članovi, a još bolje ako su članovi uprave. Polje rada u služenju zajednici rotari nalaze u svim prosvetnim, kulturnim i socijalnim ustanovama-udruženjima što predstavlja veliku važnost za javnost.

Polje rada rotara u služenju zajednici treba da obuhvata naročito one delatnosti koje su od značaja za budućnost zajednice, ali isto tako ne treba zanemarivati ni prolazne potrebe.

Prema sugestijama R. I. služenje rotara u zajednici može se podeliti u tri glavne grupe, a to su:

- 1) Staranje za mladež,
- 2) Zdravstvena služba i
- 3) Građanska služba.

Ako rasčlanimo pomenute tri grupe, onda ćemo tek uočiti veličanstveno polje rada u služenju zajednici. Da bismo stvorili sliku polja rada rotara u ovoj vrsti rotarskog služenja, analiziraćemo gornje tri grupe našeg rada.

U staranju za mladež rotari nalaze polje rada kada joj ukazuju svaku potrebnu pomoć kako bi je uputili na pravi put u realan i praktičan život, u nadi da će omladina prihvatiti korisna načela etike i morala i sa željom da će se iz njezine sredine rekrutovati naši sledbenici koji će nastaviti naš rad. U tu svrhu rotari potpomažu rad oko zbrinjavanja omladine za vreme raspusta, za vreme rada, u skautskim logorima, na sportskim igralištima, u školama i pred sudijama za maloletnike, u rešavanju problema za zaštitu dece i odgoja omladine uopšte, oko socijalnog staranja za decu, u suzbijanju hroničnih bolesti kod dece, pogrešnog telesnog i duševnog odgoja, u sprečavanju stvaranja kriminalnih tipova, u saradnji sa školom i nastavnicima i t. d.

Ukratko, rotari nalaze ogromno polje rada oko omladine kako bi je uputili na jedan zdrav i plodonosan život za njenu budućnost i za budućnost cele nacije.

Specijalno polje rada u služenju omladini rotari nalaze u zbrinjavanju sakate dece, trudeći se da od njih stvore produktivne članove društva, koji neće ostati na teret drugima, i brinući se svesrdno za one koji su nesposobni ma za kakav rad i delatnost među ljudima.

Starajući se za omladinu, rotari žele da se naša uzdanica odgaja tako da se svaki omladinac razvije u potpunu ličnost, da prisvoji načela etike i morala, i da time omladina osigura budućnost čitavih generacija za bolji život nego što je onaj koji mi imamo sada.

I u zdravstvenoj službi rotari individualno nalaze obilno polje rada u služenju svojoj zajednici. Oni kao lekari i uticajni članovi zajednice potpomažu svaku delatnost kojom bi se popravile higijenske prilike u gradu, saraduju pri osnivanju logora za odmor, podupiru svako poboljšanje i unapređenje službe u bolnicama i sanarijima, drže predavanja o ličnoj higijeni i t. d.

U građanskoj službi polje rada rotara isto je tako raznovrsno i obilato. I tu rotari saraduju u raznim udruženjima koja već postoje, kao u udruženju za suzbijanje prosjačenja, u trgovinskoj, zanatlijskoj i drugoj komori, u sirotinjskom domu, u hrišćanskoj zajednici mladih ljudi, u organizaciji bivših ratnika, u ulepšavanju grada, u zadružnoj blagajni, u raznim patriotskim udruženjima, u raznim humanim udruženjima za potpomaganje sirotinje, u rešavanju pitanja stanova, u suzbijanju nepismenosti, u posećivanju tamnica, saradujući u javnim knjižnicama, potpomažući akciju oko zbližavanja sela i grada i dr.

Veliko je polje rada rotara u služenju zajednici, veliko, obilato i neiscrpno, a rotari kao istaknuti članovi zajednice i kao ljudi etike i morala nailaze svugde i u svako doba obilno materijala za rad. Ali oni kao pojedinci svugde deluju kao građani, kao ljudi koji su se uvežbali u služenju zajednici u duhu ideologije rotarstva, nesebično, odano i sa puno ljubavi za svoje zavičajno mesto. Naš zadatak se sastoji da štitimo

interes sviju ljudi, a opšti interes je uvek iznad ličnog. Zato nama uvek pred očima lebdi rotarsko geslo »Služenje iznad svega — Servise above self«.

Sva su služenja zajednici dobrovoljne prirode, a motiv im je služenje, a ne sticanje materijalnog bogatstva. Rotari su oni koji sa pravom mogu kazati da imaju sve kvalifikacije nezainteresovanog i nepristranog služenja, a cilj im je da vremenom rotarski ideal prožme srca sviju ljudi i da i nerotari postanu svesni da je služenje drugima najbolji način da se postigne opšte blagostanje.

Na kraju treba još istaći da je služenje zajednici najbolja propaganda za rotarstvo, jer je to najbolji primer jednog idealnog kluba čiji je rad uravnotežen.

Brat guverner primjećuje poslije tog referata, da bi naši rotari trebali danas više no ikada da se posvete služenju zajednici.

SUZBIJANJE PROSJAČENJA

Dr. Velimir Kalafatić, pretsjednik R. C. Varaždin

Na želju brata Guvernera prihvatio sam se ove teme, da udovoljim postavljenoj mi zadaći pa i svojoj dužnosti u »služenju zajednici«.

Prolazeći svim našim mjestima nailazimo svuda često na čitave legije prosjaka od potrebe i profesionalnih, kojima je to zanimanje. Velika je to rak-rana našega društva, koja nagrđuje vanjsko lice grada i na sve nas baca ljagu pogotovo pred strancima, koji nam to često i zamjeriše i koji po njoj često stvaraju sud o dotičnom mjestu i zemlji.

Prosjačenje je socijalna bolest, kojoj se odaju naročito poslije rata, a i u sadašnje vreme, kada se osjeća skupoća i pomanjkanje živežnih namirnica kao i odjevnih predmeta, ne samo bijedni bogalji, koji nemaju nikakvog drugog izlaska iz bijede osim traženja milostinje kod bližnjih, nego i svi oni, koji bježe od rada i hoće na laki način živjeti. To su paraziti ljudskoga društva, razni kriminalni tipovi, pijanice, ljenčine i skitnice, koji su još od ranoga djetinjstva naučeni, da se drugi za njih brinu i potpomažu ih. K tome u većim mjestima dolazi i druga nevolja, a naročito u zimi, velik broj neuposlenih. Nekoji od njih žive isključivo od rada, a drugi opet ni ne traže baš mnogo rada. Tada ti neuposleni pribjegavaju najjednostavnijem načinu zarade — prosjačenju, kojim se služe u obilnoj mjeri zauzimajući pojedine ulice i četvrti, za koja podvlače i neka svoja prava, pa nerijetko dolazi do svađa, pa i do tučnjava radi kršenja tih stečenih prava. Na taj način oni postaju pravi neprijatelji onih bijednika i nevoljnika, kojima je to jedina, ali zato najbijednija i najžalosnija pomoć, a to su osamljeni, bijedni, iznemogli, za rad posve nesposobni, starci i starice ili pak od prirode bogalji i beskućnici.

Privikavajući se ovakvoj lakoj zaradi profesionalni prosjaci se odaju ljenčarenju i dangubi, pa se ni ne trse da nađu posla ni onda, kada je

to moguće, već se odaju skitnji i neradu, danju prosjačeći po kućama, a noću za isprošen novac banče i pijančuju po sumnjivim krčmama i zakutcima. Tako nastaje nemoral, krađe pa i razbojstva.

To su tri glavna tipa prosjaka koje nailazimo po ulicama i trgovima naših mjesta i koji nam zalaze u kuće, stanove i radnje prosjačeći i dosađujući nam. Većinom takvi prosjaci traže novac, a vrlo su rijetki koji se zadovolje sa kakvim komadićem kruha ili drugom kojom hranom ili kakvim komadom odjeće, a tome smo svi mi sigurno više puta bili svjedoci.

Mnogo opet ima takvih prosjaka, koji nikako nebi smjeli prosjačiti, pa makar su i bogalji, jer imaju nekoga svoga, koji je dužan po zakonu da se za njih brine. Veći broj prosjaka su ljenčine, skitnice, varalice, pijanice, koje je možda vlastita obitelj bacila iz kuće radi njihovih poroka ili su opet sami otišli iz kuće radi takvoga načina života. Često se događa opet, da sami rođaci, pa i roditelji izgone svoje iz kuće na prosjačenje, jer sami to neće činiti, pa im je potreban netko koga će iskorišćivati. Koliko puta vidimo slabu i nejaku djecu prosjačeći danju i noću, prodavajući kakve sitnice po lokalima, gdje su izvrženi svim porocima i grijesima ulice i na taj način se guraju u očitu moralnu propast i trulež. To su budući kriminalni tipovi.

Užasne su to slike i primjeri sa naših gradskih ulica i iz današnjeg društva.

Ovu nam sliku pružaju ne samo Beograd i Zagreb, već i sva ostala mjesta, a naročito ona, gdje se više skupljaju stranci, tako u našim primorskim mjestima, plažama i ljetovalištima. Svuda su dakle isti prizori, koji se nikako ne mogu složiti s ljudskim dostojanstvom čovjeka, čija svijest i humanost nalažu i zahtjevaju, da cijelo ljudsko društvo podijeli brigu oko zbrinjavanja socijalno slabih i nemoćnih i da nastoji, da se iz društva odstrani parazitizam upućivanjem i prisiljavanjem sposobnih na rad i da se sami brinu za svoje izdržavanje. Sve te prikazane prilike naše sredine izazivlju potrebu osnivanja organizacija i društava, koja bi pomogla bijednicima i uklanjala ih sa ulice, a parazitima bi onemogućili njihov lak način života i zarade, prisilivši ih pomoću vlasti na pošten posao i zaradu.

To je sve potaklo i potiče ljude razvijene socijalne svijesti i pravde, da osnivaju humana društva, koja su uzela za zadaću uklanjanje te bijede pomaganjem sirotinje, čime bi se dokrajčilo i sprečilo prosjačenje i tako očistilo naše ulice od te socijalne bolesti i zaraze.

Ali humana društva s obzirom na njihovu svrhu i način rada u tom nikako ne uspijevaju, pa je nastala potreba, da se osnuju društva za suzbijanje prosjačenja, koja nisu nikako uperena protiv sirotinje, nego im je upravo svrha potpomaganje sirotinje. Ta društva su isto kao i humana društva produkt privatne inicijative, te su u svom radu jaka potpora državnim socijalnim ustanovama, koje i sa svoje strane nastoje pobiti ovo zlo i ublažiti socijalnu bijedu, ali im to samima ipak ne polazi za rukom.

Društva za suzbijanje prosjačenja imaju danas uspjeh, koji se mora priznati, a taj je veći što je veća i efikasnija materijalna pomoć pojedinaca i moralna pomoć sa strane vlasti. Ako nema te pomoći, onda je uzaludan svaki pokušaj, volja i inicijativa.

Takva društva postoje kod nas nedugo vremena i samo u nekim mjestima, a po svojoj važnosti za socijalni poredak i pravdu u kulturnoj državi i u ljudskom društvu morala bi postojati u svim većim mjestima, a pogotovo u onima, kamo dolazi više stranaca.

Društva s tom svrhom imademo u Beogradu, Zagrebu, Sušaku, koje je osnovano baš rotarskom inicijativom i koje braća iz Rotary kluba Sušak obilno potpomažu, dok drugi gradovi se spremaju da ih osnuju. Glavno je danas da su se našli pokretači te ideje i zadaće, koji će onda sigurno dalje dati poticaja za osnivanje takovih društava u svim većim našim mjestima, da tako jednoć uništimo tu rak-ranu ljudskoga društva. Sva ta društva danas rade posebno i neovisno jedno od drugoga i udešavaju svoj rad prema mjesnim i posebnim prilikama. Važno bi svakako bilo za tu svrhu, da se sva ta društva organiziraju u jednu zajednicu, koja bi najprije okupila ta društva u zemlji, a posle bi se mogla organizirati u međunarodnu organizaciju, koja bi onda na svojim sastancima preko svojih pretstavnika stvarala zajednički program o svim pitanjima te jednake metode o suzbijanju ovoga društvenoga zla.

Sada da razmotrimo u kratko, kakva bi morala biti organizacija i rad takvoga društva.

U početku moram odmah naglasiti, da držim, da moramo u tom radu dati prednost privatnoj inicijativi pred birokratskom socijalnom skrbi. Tim radom morala bi se baviti samo lica, koja su po svom srcu i osjećaju pozvana za to, koja imaju smisla za pomoć bijednom i potrebnom, i koja napokon imaju potrebnu množinu ustrajnosti i požrtvovnosti. Onaj koji karitativni rad obavlja kao svoju profesiju i samo zato da od takvoga rada živi, ima rijetko kada potrebnu ljubav za povjerenju mu stvar. Tu se radi o tome, da se bar donekle nadoknadi izgubljena ljubav i samilost bližnjih prema čovjeku-patniku, a birokratizam je hladan, bez ljubavi, bez samilosti. Nastojmo dakle, da državne i samoupravne vlasti u što većoj mjeri podupiru te institucije i daju im moralnu uz materijalnu pomoć, dok neposredna socijalna skrb državnih i samoupravnih vlasti ima početi istom tamo, gdje je privatna inicijativa bez moći.

U prvom redu takvo društvo za suzbijanje prosjačenja mora provesti registraciju svih prosjaka i bijednika, točno provjeravajući podatke o njihovom siromaštvu, i prema njihovoj neimaštini i bijedi bi se onda odmjerivala visina i način potpore. Dok druga humana društva pomažu bijednike samo povremeno i prigodice, rad društava za suzbijanje prosjačenja mora biti svakodnevn i različit već prema pronađenim potrebama registriranih siromaha. Ta pomoć ne sastoji se samo u sakupljanju milodara, da se onda podijele siromasima o Božiću ili Uskrsu, već se moraju stalno promatrati prilike i okolnosti štićenika i iznalaziti put i način, kako bi te bijednike učinili korisnim članovima ljudskoga društva. Takva društva onda stvaraju prilike i uslove, u kojima najsiromašniji, pa i oni bogalji mogu koristiti bar samom sebi, ako ne drugima, privređujući za opće dobro i ne kaljajući svoje dostojanstvo parasitičkim načinom života.

Daljnja zadaća tih društava bila bi podizanje domova za siromašne, skloništa, ubožnica i obdaništa, u kojima bi ovakovi siromasi pa i bogalji bili od koristi pa makar radeći i onaj najsitniji fizički posao. Na taj način

bi otpale mnoge zdrave ljudske sile, koje bi se bolje i korisnije mogle upotrebiti na kojem drugom mjestu. Najrazličitijih poslova ima u takvim institucijama počevši od čišćenja povrća u kuhinji, vratara, pazitelja do nadzora nad domaćom živinom. U koliko bi štićenici bili toliki bogalji, da se ne bi mogl baš ni za što upotrebiti, dao bi im se uslov, da svoj bijedni život provode snošljivije i čovječanskije, ne dopustivši, da trunu i gnjiju u smradu i truležu. Pružajući ovakovima zdrav i čist ležaj, topao zalogaj, zraka, svijetla i čistoće, liječnički nadzor i pomoć, dokinuli bi se mnogi slučajevi moralne propasti i kriminala. Tako bi se stvorilo kod tih ljudi uvjerenje, da ima pravde i ljubavi u ljudskom društvu.

Rad takvoga društva mora biti kako vidimo po određenom planu, da bi siromasima mogao razdijeliti pomoći pravedno i prema svrsi. Na taj način bi se moglo ukloniti veliki dio prosjaka, stvarajući im uslove za bolji i korisniji način života i nedavši im da žive životom društvenih parazita. Prema svakom štićeniku društvo mora postupati individualno nakon provjerenih podataka o potrebama i načinu života dotičnoga. Dok ćemo jednima pomoći novcem za liječenje i lijekove, drugima ćemo naći higijenski stan i plaćati ga. Djecu ćemo smještati u skloništa, gdje ostaju do četrnaeste godine, kada im se nađe kakvi zanat ili drugo zanimanje. Davat ćemo potrebnima odjeću ili obuću, dok ćemo neuposlene i vrijedne otpremati u njihova mjesta, kupivši im voznu kartu i opskrbivši ih hranom, ako je dalji put. Bogalje ćemo pak smjestiti u ubožnice.

Iz ovih par primjera vidimo, da je rad takvoga društva raznolik, a to se daje postići samo točnim evidentiranjem bijednika u mjestu dotičnoga društva i prateći stalno život i rad takvoga štićenika. Na taj način bi se moglo ustanoviti, koji imaju pravo na pomoć kojegod vrsti, a druge sve, koji su sposobni za rad ili imaju koga, tko se za njih mora brinuti, moglo bi se eliminirati sa ulice i spriječiti im parasitički način života. Na taj način bi se bijedniku pomoglo i sprečilo prosjačenje, proti kojega bi onda istupila policijska vlast. Tu je potrebna potpora državnih i samoupravnih vlasti, jer prestaje privatna inicijativa.

Koordinirajući taj rad sa ostalim karitativnim društvima u mjestu došlo bi se i dalje, jer bi se izbjeglo da neki dobivaju potpore u par društava, dok drugi, koji su razmjerno više potrebni, a ne znaju pobuditi milosrđe, ostaju bez ičega. Dogovorom između svih društava i točnim evidentiranjem pruženih pomoći pravednije bi se razdijelile potpore te ne bi dolazilo do toga, da bi drzovitiji i manje potrebni imali prednost pred siromašnijim i čednijim.

Na koncu dolaz najglavnije, što je potrebno za taj rad, a to je novac, jer bez njega se nikako neda ništa učiniti. Dužnost bi bila svih građana, da potpomognu takvo društvo, jer će svojim sudjelovanjem ne samo ukloniti prosjake sa ulice i pomoći bijednima, nego će i podići ugled svoga mjesta.

Tu su eto pozvani naši rotary clubovi, da dadu inicijativu za osnivanje, da propagiraju rad takvog društva, i da prikupljaju članove, čime će se odužiti svojoj dužnosti u »služenju zajednici«.

Evo iznio sam ovako sumarno poglede na ovo pitanje, pa se nadam, da bi se ta socijalna bolest prosjačenja mogla s uspjehom suzbiti, ako bi svi prionuli uz osnivanje ovakvih društava, pogotovo u većim mjestima, koja više posjećuju stranci i na taj način bi se najbolje odužili svojoj rotarskoj dužnosti i domovini.

Guverner Dr. Ružić ističe primjer R. C. Sušak, koji je svojom inicijativom osnovao društvo za pomaganje sirotinji i suzbijanja prosjačenja. Ova se institucija kasnije veoma lijepo razvila u jednu gradsku humanu instituciju.

Preporuča klubovima da u svojoj sredini rade na osnivanju sličnih institucija u koliko već u odnosnom gradu ne postoje. R. C. Sušak rado će im biti sa potrebnim podacima pri ruci.

Brat Stevanov iz R. C. Sombor iznosi da je njihov klub dao inicijativu za instituciju sa svrhom pobijanja prosjačenja no na način da je stvoren tečaj domaće radinosti, tako da su i lica koja imaju fizičkih mana mogla naći zarade umjesto da prosjače.

Posle ovog predsjedatelj guverner Dr. Ružić prekida rad konferencije s tim da se ista produži sutra u nedjelju 13 oktobra u 9.30 sati.

U večer u 20 sati bio je redovan sastanak R. C. Beograd kojemu su prisustvovali pored učesnika konferencije i gospođe, kao i mnogo ostale braće iz susjednih klubova Pančevo i Zemun.

Poslije pozdrava predsjednika Dra Branislava Vojinovića održao je brat Dr. Ilija Pržić uspješno predavanje: O prvim počecima više nastave u Srbiji. Lak način predavača i interesantna tema bile su odlike tog predavanja koje je nagrađeno zasluženim odobravanjem.

DRUGI DAN KONFERENCIJE

U nedjelju 13 oktobra u 9.30 nastavila je konferencija svoj rad.

Prije nego što se prešlo na dnevni red brat guverner sa žaljenjem konstatuje da su njegove riječi koje je juče izgovorio u vezi sa slobodnim zidarima netačno reproducirane u današnjem broju »Vremena«, gdje se donoša izvještaj sa naše konferencije.

Čita odnosni pasus iz »Vremena«, a prisutni koji su juče slušali njegove riječi mogu konstataovati da ono što »Vreme« iznosi nije on izgovorio.

On je u svom govoru istakao da su rotari vazda radili javno, da su radili na humanom i nacionalnom polju. Oni da nisu nikakvo tajno udruženje i nemaju nikakve veze sa slobodnim zidarstvom što dokazuje već sama činjenica, da je on, koji nije — kako je poznato — prijatelj slobodnog zidarstva, već po drugi put biran za guvernera našeg distrikta.

Zato što imade, kao i u mnogim drugim udruženjima i u nekim Rotary klubovima i masona, koji se kao čestiti ljudi nisu nikada ogrešili o svoje patriotske i građanske dužnosti, ne smije se našu instituciju dovažati u vezu ili pače u kakvu ovisnost od slobodnih zidara.

On će uputiti ispravak »Vremenu«, a kako nije siguran, da će ga »Vreme« donijeti, to će se ispravak dostaviti i svim klubovima.

Prelazi se na dnevni red.

SUDELOVANJE ROTARA U AKCIJI ZA ZIMSKU POMOĆ

Dr. Besarović Vojislav, tajnik R. C. Sarajevo

Služba bližnjem treba da bude osnovana crta rada svakog rotarskog društva. To je pravilo koje je postojalo od početka opstanka rotarskih društava, a njegova primena naročito danas u doba teških ekonomskih i socijalnih pometnja treba da dođe što vidnije do izražaja. Služba bližnjem treba da bude misao vodilja svakog člana rotarskog društva. On to treba ne samo da ispoveda, nego da svakom prilikom i delom pokazuje. Za to je potrebno da rotarski klubovi kao organizacije i pojedini članovi rotarskih društava kao privatne ličnosti najaktivnije učestvuju u svim manifestacijama, kojima je svrha da se pomogne nevoljnim. Jedna od najpotrebnijih akcija u današnje doba je svakako akcija zimske pomoći, kojoj je zadaća da siromašnim slojevima barem donekle olakša snošenje svih izvanrednih tereta koje sa sobom nosi zimsko doba. Nije svrha ovih redaka da govorimo o načinu organizacije te akcije, koja po našem uverenju može biti samo onda efikasna ako se davanje doprinosa za tu akciju ne prepusti slobodnom nahodjenju pojedinaca, nego ako se potrebna sredstva obezbede u obliku socijalnog prireza. Međutim je svakako potrebno da se u ovoj akciji razlikuju dvije faze i to akcija za sakupljanje priloga i akcija za podelu. Ukoliko te akcije u pojedinim krajevima budu nosile na sebi karakter dobrovoljnih akcija, neminovno je potrebno da u njima rotarska braća uzmu najaktivnijeg učešća, da svaki prema svojim sredstvima dadne svoj doprinos, a pored toga da dadnu i svoju moralnu potporu na taj način, što će učestvovati — ukoliko se to od njega traži — u jednom od odbora, kojima je zadaća da omoguće što efikasnije sakupljanje priloga i što pravedniju raspodelu. Potrebno je da svaki klub o svojoj sredini vodi tačnu evidenciju o učešću svojih članova u ovou radu kao i o njihovom materijalnom doprinosu za ovu akciju. Učestvujući u ovom radu pojedina braća će najbolje dokazati opravdanost našeg osnovnog načela: ko služi bližnjem, služi najbolje sebi, jer glad očiju nema. Za to se predlaže da se pozovu svi rotarski klubovi da u svojoj sredini posvete punu pažnju radu na zimskoj pomoći i da konkretno od svojih članova traže, da svaki brat rotar dadne ma i najmanji prilog za zimsku pomoć i time najbolje dokumentuje kako je prožet načelom službe bližnjem. Nadalje da klub stavi na srce svima članovima da u što većoj meri učestvuju i u moralnom pogledu u toj akciji i time najbolje dokumentuju svoju duboku socijalnu svest, a u isto doba doprinesu pravilnom shvaćanju javnosti potrebe opstanka rotarskih klubova.

Kao što vidite ovaj referat je veoma kratak iz razloga što smatram, da uopšte nije nužno obrazlagati potrebu učešća rotara u ovoj akciji, jer to odgovara diktatu srca svakog pravog rotara, a način toga učešća je potpuno lokalne prirode, pa za to nije potrebno detaljnije ga obrazlagati.

OMLADINA I ROTARSTVO

Ivan Kristoforović, predsednik R. C. Sombor

Danas se stvara novo doba, novi život i nova kultura, koja treba da obezbedi budućoj generaciji lepši, ugodniji i lakši život. Pa ko pruža uslove, ko stvara i ko obezbeđuje novi život? Svakako priroda, društvo i država. I ako se ti uslovi korisno ujedine i praktično ostvare, onda docnija pokolenja sa pouzdanjem mogu očekivati da će se na horizontu ukazati nova zvezda vodilja, puna sjaja i lepote, puna nade i optimizma, puna blagodati i ljubavi. I ta zvezda treperiće večno nad čovečanstvom, obasjaće ga oreolom slave i veličine i uputiće ga konačnom cilju i pobedi, uputiće ga zemaljskom blagostanju. Zato je težnja svih naroda, da omladinu vaspita i pripremi za taj težak, li uzvišeni zadatak, da je zadahne duhom ljubavi i oduševljenja, duhom istine i pravde, duhom slobode i samopouzdanja, te da tako u novom vremenu obezbedi sebi bolji položaj. Nema sumnje, da je vaspitanje omladine danas najvažnije pitanje svih naroda i da budućnost čovečanstva zavisi od toga u kome se pravcu upućuje omladina.

Mnogi smatraju da samostalna omladina sa slobodoumnim idejama treba da podigne žive duhove iz današnje letargije. Međutim drugi ukazuju na štetne posledice i suviše krajnjeg shvatanja bilo čisto nacionalnog ili ekonomskog. Svakako je najpodesnije stanovište da se omladina spremi za rad, za stvaranje ekonomskih dobara, jer tako najlakše možemo pripremiti uslove za podizanje blagostanja naroda. To je najkraći put ka kulturi po ekonomskoj teoriji, a to je konačan cilj i želja svih nas.

Današnje doba je previranje ili možda sukob različitih pogleda i želja, raznovrsnih osećaja i shvatanja društvenog poretka koje treba u prvom redu srediti i uputiti jedinom pravcu, cilju mira i ljubavi. Taj zadatak treba da izvrši omladina.

Čuju se tužbe na današnju omladinu da nije aktivna, da su njeni osećaji prema društvu negativni, da stoji po strani, ne interesuje se za važnije događaje u zemlji, već rado skreće u krajnje pravce društvenog formiranja, da uzima učešća u akcijama za koje nije dozrela i bavi se pitanjima za koja nem dovoljno shvatanja. Neosporno je da razvoj današnjih društvenih prilika nepovoljno utiče na vaspitanje omladine i na njeno učešće u život.

Predratna omladina živela je u mnogo povoljnijim prilikama, kažu pedagozi kritičari. Duhovni oslonac onoga doba bila je vera u napredak na svima poljima života. Slobodoumne ideje bile su osnova duhovnog opstanka. Te ideje vodile su je kroz ceo život i držale na izvesnoj visini u društvenom razmatranju. Tada je vladala duhovna ravnoteža, sigurnost i optimizam.

Materijalni položaj bio je isto tako povoljan. Nije bilo nezaposlenosti i svaki čestit čovek imao je pristup i slobodan put na sve strane. Privreda i slobodne profesije privlačile su tada mnogo više mlade ljude, nego birokracija. Mladi ljudi uzimali su aktivnog učešća u javnom životu. Jednom rečju vladala je duhovna i materijalna sigurnost.

Od prošloga rata, a naročito danas položaj omladine postao je nesiguran. Današnje duhovno stanje i vera u napredak koja je nekada

mladoj generaciji davala poleta, ratom i raznim društvenim i ekonomskim krizama sasvim je uništena. Slobodoumne ideje i drugi duhovni temelji lagano isčezavaju, nestalo je duhovne sigurnosti koja je bila osnov njenog rada, te tako omladina danas živi u izvesnoj duševnoj depresiji, u nesigurnosti i duhovnom haosu.

Omladina stoji bez pravog vođstva u kulturnom pravcu, ona je u krizi i ne može da nađe pravi put kojim bi pošla, da osigura nastavak i dalje prenese one lepe tradicije koje krase čovečanstvo. Oduzeli su joj Boga, te versko osećanje iz dana u dan slabi, dok ljubav i poštovanje prema bližnjemu lagano isčezavaju. Sve više prevlađuje materijalističko učenje i dolazi do jačeg izražaja u svakodnevnom životu. Sasvim je prirodno da tim nevoljama mučena duša ne može da se odluči na stvaralačka dela. U omladini stvorio se nov mentalitet koji je uzan, bez širih pogleda, bez oduševljenja i poleta. Svaka misao, svaki pokret, svaka delatnost počivaju na materijalnoj želji i cilju. Čak i od lepote umetnosti očekuje se korist, a i u čarima prirode traži se materijalna prednost, dok su naučna istraživanja samo onda interesantna, ako donese materijalnu korist. Sve to ogorčava omladinu, kvari njenu dušu, ubija bujnu maštu stvaranja, tlači duh samopouzdanja i odvraća je od svih pothvata u izgradnji novog čoveka.

Omladina ima danas nove poglede i verovanje u život. Ona je zatrovana utilitarističkim idejama i želi kroz njih da se osposobi za život, da stane na vlastite noge i da postane samostalni činilac društva.

Ekonomski položaj omladine danas je vrlo varljiv. Nema sigurnosti i mogućnosti za slobodan uspon kao nekada. Česte pojave besposlice, neizvesnost zaposlenja uopšte, psihoza straha da će već narednoga dana odnosno meseca izgubiti mesto, sve to goni omladinu da juri po državnim nadležstvima, s jedinim ciljem da što pre dođe do uspeha i činovničke grupe. Omladina je prinuđena da ide u sve većem broju u škole. Ali je nevolja, da na završetku dugotrajnoga studija doživi veliko razočaranje, jer ne može da dobije zaposlenje, ni u državnoj ni u privatnoj službi.

Naročito je pogrešno njeno učešće u političkom životu, pa čak i štetno. Nekada s visokim idealima, u iskrenoj težnji za istinom i pravdom razvijala je omladina barjak društvene čistote, dok danas sve što je ranije bilo sveto izmiče se i razbija u grubom praktičnom životu.

Jedan omladinac, čiste duše i istinskog osećanja o političkoj borbi otprilike ovako se ispoveda javno: Sa 21 godinom pošli smo prvi put k izbornoj urni i dospeli smo usred partiske galame. I doživeli smo najgore razočaranje. Svuda vidimo samo borbu za lične interese. Brutalnost materijalizma izbija na površinu i ona diktira društvu, ona upravlja društvenim duhom. Težnja za dobrim zamenjuje se koristoljubljem, a lični interesi stavljaju se iznad interesa vlastite zemlje. Doduše još ima ljudi koji se trude da pravim putem postignu svoj čisti cilj. Ali naše doba ih ne sluša, jer je politika postala isključivo mamac za bogaćenje. Profesionalni političari ispovedaju kao političku dogmu, šta se daje i šta se prima. A etička pitanja, koja pokreću temelje društvenih ustanova, ignorišu se. Mi omladina hoćemo jednu veru; tražimo čistotu i pravdu za ceo svet. Pa i u ovom i ovakom haosu društvenog previranja želimo ono što u nama vri, što u nama bdi da jasno i glasno priznamo

i ostvarimo. Eto već na prvom koraku pri stupanju u politički život doživeli smo užasno razočaranje, i to nas je odbilo. Ne iz kukavičluka, nego što u našim srcima nismo mogli da ućutkamo pobunu protiv nemilih događaja, i nismo mogli, da se oslobodimo osećaja poniženja. Svaki mladić hoće da stupi u život i široki svet s verom koju je poneo iz svoga detinjstva, i da je očuva kroz ceo život. Ali svakidašnjica ga dohvata svojom grubom rukom, i on doživljuje večito razočaranje koje ga prati do groba.

Međutim sudbina budućeg društva leži na omladini, na njenom vaspitanju i njenom formiranju. Na omladini svet ostaje. Zato na okup sve duhovne snage, ujedinite se i uputite omladinu lepšoj i boljoj budućnosti. Obnovite u njoj kult etike, usadite u nju kult istine i pravde, stavite u nju kult ljubavi i poštovanja, podignite joj duh verovanja, osnažite joj duh samopouzdanja, da se visoko uzdigne nad današnjicom, koja preta i zadaje mnogo brige i straha novom čoveku. S naše strane moramo sve učiniti, da naša omladina dobije solidno obrazovanje u domu i školi.

Radi toga je u prvom redu potrebno da deci damo dobre matere i valjane učitelje. Kako veli znameniti pedagog Pestaloci, porodično je obrazovanje kamen temeljac svega kasnijeg obrazovanja. A porodično obrazovanje zavisi najviše od matera. Zato kliče Napoleon Francuzima: »Dajte nam matere!«. Sva je sreća što žene imaju u sebi urođen materinski nagon. Pogledajmo samo kako se devojčice rado igraju sa lutkama. Ali taj nagon ne sme zakržljati, već ga valja izrana razvijati. Vrlo je čudnovato, kaže učeni engleski filozof i pedagog Herbert Spencer, da pored tolikog broja predmeta što ih naše kćeri uče u školama nema nigde ni pomena o tome kako valja obrazovati decu.

Učitelji su duša svake škole, pa se i kaže »kakav učitelj, takva škola«. Radi toga je potrebno da učitelji budu ne samo rođeni za svoj uzvišeni poziv nego i stručno obrazovani, osobito kao pedagozi.

Mlađu omladinu ili još jasnije malomatursku omladinu treba sistematskim radom zaposliti, njene misli angažovati učenjem o poštovanju, poštenju i ljubavi prema drugome. Njenu dušu treba oplemenjavati lepim predavanjima, muzikom i pesmom. Društvenu disciplinu pak usaditi verskim dogmama, pa kada odraste i stupi u život, svi osećaji treba da joj se koncentrišu za rad, za stvaranje i napredak i da bude sposobna za život.

Višoj srednjoškolskoj omladini pak treba stvoriti stalan program iz prirodnih i privrednih nauka, iz savremene tehnike, iz oblasti muzike sa odgovarajućim koncertima. Pored nauke u program treba uneti sport i putem sporta spremati je na borbu koja je u životu čeka. Takmičenjem pak čeličiti joj duh i lepe osobine, te bodriti je na postizavanje što povoljnijih rezultata u radu. Vaspitanje se najlakše izvodi u zajednicama, u koležima, u drugarstvu, te tako u prvom redu na internatsko vaspitanje treba obratiti naročitu pažnju. Otstraniti je od alkoholnog uticaja, od ekstremnih ideja klasnih i propovedati joj rad i službu, mir i ljubav prema drugome.

Najteži problem u vaspitanju omladine je doba prelaza iz srednje škole na univerzitet. Mladići do tada većinom u svome rodnom mestu, ili u okolini, u majčinom okrilju osećali su iz neposredne blizine rodi-

teljsku ljubav. Njihovi pogledi na svirepi život bili su ograničeni i njihov vidokrug bio je veoma mali. Ali odlaskom iz roditeljskog doma omladina dolazi u novi krug mladih ljudi, koji su donekle nastrojani slobodoumnim krajnim idejama i u tom središtu reformira joj se duša i volja, tu joj se koncentriše duh razumevanja i razmatranja. Univerzitet je bez sumnje prekretnica u formiranju mladića intelektualca i zato na toj prekretnici treba postaviti opreznu stražu, da motri, da utiče, da obnovi duh i dušu mladića u korist ljudske zajednice. Opet menze, koleži i druge zajednice najpovoljnije utiču na razvijanje i formiranje savremenog mentaliteta omladine. Sve ove zajednice treba snabdeti sa najboljim pedagogima savremenog vaspitanja, održavati stalna predavanja o radu, o stvaranju, o napretku ljudske kulture, jednom rečju treba ih informisati o novom čoveku, o evoluciji novog sveta. Univerzitetu treba odvracati od štetne ideologije krajnih društvenih i ekonomskih formacija, od štetnog uticaja alkohola i hrđavog društva uopšte. Treba je bodriti i na versko učenje radi moralnih i društveno radi stvaralačkih potreba.

Pa šta bi se moglo učiniti još u korist vaspitanja omladine. Osnivajmo zasebne ženske gimnazije u kojima se uči pedagogija. Uz svaku gimnaziju neka bude i jedno zabavište, gde će devojčice imati prilike da vide decu, da se sa njima za vreme odmora poigraju, te tako da se nauče kako se postupa sa decom. To će devojčice bez sumnje i voleti mnogo više, nego koji drugi predmet na primer latinski, koji se može iz nastavnoga plana ispustiti, a da se time ne gubi pravo na polazak univerziteta.

Kao god što se učitelji narodnih škola temeljito bave pedagogijom, teoriski u preparandiji i praktično u vežbaonici, tako bi i studenti filozofije trebali da se bave naukom o obrazovanju u teoriji i praksi kao budući profesori. Radi toga je potrebno, da se uz filozofski fakultet osnuje zasebna ogledna i ugledna gimnazija kao vežbaonica za studente i da se u njoj profesori upoznaju s novim pedagoškim idejama i potrebama, kako to čine učitelji u svojim oglednim školama.

Svakako bi valjalo u studente filozofskog fakulteta pojačati želju i volju za učenje pedagogije, osobito onoga dela, koji se bavi vaspitanjem moralnoga karaktera u đaka. U želji da pomoću škole preporodimo čovečanstvo za život u bratskom miru i međusobnoj ljubavi, nagradimo sve studente trudbenike, raspisujmo nagrade periodično o Sv. Savi i drugim školskim proslavama prvenstveno iz pedagogije, i te temate treba javno objavljivati, da se i širi slojevi naroda upoznaju sa najnovijem pravcem savremenog vaspitanja.

I tako vaspitana omladina treba da prihvati današnji svet, da ga održi i postavi na onu visinu, koja mu pripada. Naročito je to važno danas, kada su se tmurni oblaci navukli nad vidicima čitavog zemaljskog carstva, danas kada na sve strane odjekuju bolni krici herojskih samrtnika, danas kada se na pragu ukazuju nove nevolje i bede. Verujem da ćemo zajedno sa još jačom voljom i oduševljenjem staviti u službu čitavog čovečanstva sve svoje duhovne snage, sva svoja osećanja prema svetu, da poslužimo svakoga i svakome. Možda je najlepša vrlina i najkorisnija osobina služiti drugome, služiti svetu, pomoći ga i podići ga na piedestal ljubavi i poštovanja, da bi u nesebičnom radu stvorili nove duše i novog čoveka, čiji je ideal ljubav, mir i poštovanje.

Naša savest još više traži od nas, a naši osećaji nas imperativno upućuju na stvaranje čvršćeg čovekoljublja i društvene zajednice. Taj zadatak čeka na omladinu, koju danas vaspitamo.

Najveći problem života svakako je mir. Za stare Grke mir je bio vrhunac mudrosti i vrhunac umetničke lepote. Platon stiče mir ljubavlju, jer ljubav umiruje svet. Aristotel pak kaže, da je mir glavni uslov za stvaranje uopšte. Tu istinu verno vidimo i osećamo baš danas najosetnije.

Eto to su misli, koje se neizmence rađaju iz naših osećaja, to su želje, koje vazda trepere pred našim vidicima i to su naše nade na kojima se osniva naše oduševljenje.

I mi verujemo u našu omladinu koja ima pred sobom kult svojih predaka. Pa ako naše želje i misli ostvarimo, sa verovanjem možemo očekivati, da ćemo za docnija pokoljenja stvoriti lepšu i lakšu budućnost, mir i blagostanje na zemlji.

BRIGA ZA SAKATU DJECU

Prof. Dr. Božidar Lavrič, predsednik R. C. Ljubljana

Kako vam je poznato, R. I. organizovao je preko svojih klubova u raznim distriktima i zemljama pomoć za sakatu djecu. Akcija koja je u mnogim klubovima imala velikog uspjeha, kretala se uvijek u pravcu lokalnih interesa. Zato ćemo teško naći distrikte i klubove sa jednakim načinom staranja oko sakate djece.

U našem distriktu, počeo je sličnu akciju prvi R. C. Zagreb i to na poticaj brata prof. Spišića koji je toj akciji dao i smjernicu i organizaciju. U jednoj brošuri je brat Spišić naveo što treba da se uradi i koju djecu smatra sakatom, i kojoj djeci je potrebna pomoć. On nije samo predlagao, već je i svoju namjeru i potpuno izvršio. Kraj svoje ortopedske klinike organizirao je zavod za sakatu djecu gdje je dao prilike da se ta djeca oporavljaju, gimnasticiraju, vežbaju na ortopedskim aparatima i t. d.

Ljubljanski je klub zaslugom Dr. Krejčija osnovao društvo »Naša skrb za pohabljeno deco«. To je društvo htjelo odmah u početku zainteresirati cijelu našu javnost, steći velik broj članova i materijalnih sredstava za što skoriju i bržu akciju. Na žalost javnost nije pokazala za tu akciju nikakvog interesa.

Plemenitošću naše braće ljubljanskog kluba, — osobito treba tu istaknuti zasluge rot. Skubeca, — uspjelo nam je sakupiti fond koji je do danas narastao do 150.000 din. Ako želimo pitanje pomoći sakatoj djeci riješiti, ili ako želimo taj problem barem načeti, onda je bez sumnje ta materijalna podloga premalena da bi nam mogla pružiti nadu na ma koji pozitivni uspjeh. Stojim na stanovištu, a to stanovište dijele i ostali klubovi na sjevero-zapadu našeg distrikta, da ako iz tog fonda počnemo dijeliti individualne potpore, time ne ćemo postići ono što želimo, a pogotovo ne ćemo riješiti taj problem.

Već na zadnjoj distriktnoj konferenciji htio sam predložiti da se u ljubljanskom klubu započeta akcija proširi na cijeli distrikt. Zbog

svjetskih događaja, napustio sam svoju namjeru, ali smo već tada zaključili, da pokušamo barem u Dravskoj banovini, na sjevero-zapadu našeg distrikta, s većim elanom i čvršćom podlogom organizirati tu pomoć. Na intersiti-mitingu u Rogaškoj Slatini, mariborski i ljubljanski klub odlučili su da tu akciju zajedničkim materijalnim i moralnim silama podupru; kad se našem pozivu odazvao i bratski klub Kranj, postignut je naš cilj i time smo počeli našu organizaciju koja je još u toku.

Ako želimo stvoriti barem program za naš rad, onda moramo definirati naše ciljeve i točno odrediti što razumijevamo pod nazivom sakata djeca, i zašto baš ona zaslužuju našu pomoć.

Bolesna djeca, koja trebaju liječničku pomoć, mogu istu uvijek dobiti; u većini slučajeva ta djeca i ozdrave, i steknu ponovno potpuno zdravlje i radnu sposobnost. Za tu djecu brine se ili država, ili samoupravne jedinice putem raznih humanitarnih zavoda, klinika i bolnica. Naša pomoć dakle nije potrebna takovoj djeci.

Naša pažnja mora biti u prvome redu skrenuta na onu djecu koja imadu trajne i nepopravljive defekte na tijelu, zbog kojih su ona iznakažena, izolirana, povučena ili izlučena iz društva. Ovakova djeca mogu se nazvati invalidima; među njima nije samo dijete s manama na ekstremitetima, već i na drugim organima tijela. Tjelesne mane, defekti, iznakaženja su pojave, koje su prirodene, ili kasnije bolešću ili nezgodama stečene. Liječnička vještina danas je u stanju da takove mane na čovječjem tijelu djelomično ili potpuno odstrani. Osobito kod defekata koji prouzrokuju kozmetske nedostatke, u većini slučajeva, uspjeva korekcija potpuno; međutim još uvijek je pitanje, da li je sa kozmetском korekcijom vraćena i potpuna funkcija dotičnom organu. Zato vidimo da su potrebne operacije u više navrata.

Brat prof. Spišić zamišlja pomoć, u svojoj poznatoj akciji za sakatu djecu, na taj način da joj se pruži mogućnost ortopedskog liječenja. U brošuri, koju je u tu svrhu izdao, navodi, da je u našoj državi oko 20.000 sakate djece koja su bez liječničke i stručne, a i materijalne pomoći. Priznajem da je od onda, kad je brošura izašla, u našoj državi u tom pravcu mnogo učinjeno i popravljeno. Razne socijalne ustanove, državne, samoupravne i privatne, podigle su u našim krajevima ugled klinika i bolnica u koje imade po zakonu svako bolesno lice pristup. Na osnovi ovih brojeva, i sa jako opreznom kalkulacijom, došao sam do zaključka da je u Dravskoj banovini 80-tero takove djece koja su trajni invalidi, koja su potrebna stručne i materijalne pomoći, a za koju se nitko ne brine. Na žalost nemamo točnih podataka na koje bi se mogli osloniti da stvorimo sud o faktičnom stanju sakate djece.

Ako bude pomoć toj djeci organizirana, moći ćemo stvoriti realnu statistiku, pa ćemo tek onda znati kako stojimo u tom pogledu u cijelom distriktu. U već citiranoj brošuri brata Spišića zastupano je stanovište da se otvori zavod za sakatu djecu, koji bi bio priključen ortopedskoj klinici, a u kojem bi se sakata djeca mogla prije i poslije liječenja zadržavati. Akcija prof. Spišića krunisana je uspjehom, i ortopedska klinika u Zagrebu uredila je takav zavod u svojim prostorijama.

Na žalost time problem nije riješen. Mnogo djece imade sa defektima koji nisu na ekstremitetima, već na drugim organima; zato treba misliti i na drugo, a ne samo na ortopedsko liječenje.

Postavljam našu akciju zato na širu bazu koja obuhvaća pomoć svoj sakatoj djeci. Od ove grupe su izuzeta gluhonijema i slijepa djeca, za koju se brine država i druge ustanove. Ova djeca trebaju specijalni postupak, poseban način učenja, i ona vode sasvim drugi način života.

Kako zamišljam realno ostvarenje naše pomoći, razložit ću vam u slijedećim konkretnim prijedlozima:

1. Sakata djeca trebaju drugačiji odgoj nego zdrava. Usprkos tjelesnih mana, ostaje duševni kapacitet intaktan. Duševne sposobnosti, koje pokazuje pojedino dijete, treba iskoristiti i dati im mogućnost potpunog razvoja.

2. Sakata djeca neka se odgajaju zajedno, kako ona ne bi bila izvrgnuta ruglu i preziru svojih zdravih vršnjaka.

3. Sakatu djecu treba odgojiti i za praktičan život, i omogućiti joj iskorišćavanje onih fizičkih snaga koja joj stoje na raspolaganju. Poznajemo mnogo zvanja kod kojih su potrebne naročite vještine, a nikako nije potrebno savršeno tijelo. Djeca koja nauče koji odgovarajući zanat, postat će korisni članovi društva, materijalno neovisni, i na taj način nestat će osjećaja manje vrednosti.

4. Kazao sam da se nekoji defekti korigiraju djelomično, nekoji potpuno. Dijete koje je u bolnici ili klinici operirano, ili liječeno, dobije kod odlaska iz zavoda upute za daljnji način liječenja. Poslije svakog operativnog liječenja ostanu nedostatci koje tek daljnje stručno liječenje može odstraniti. Ovdje mislim na gimnastiku, vježbanje sa raznim aparatima, podučavanje o upotrebi takovih aparata, nošenje proteza i t. d.

Prepune bolnice ne mogu držati takovu djecu do potpunog postignuća radne sposobnosti, zato je potrebno pružati takovoj djeci pomoć i na drugome mjestu.

5. Za korekciju defekata potrebno je često više operativnih zahvata, između kojih djeca ne mogu biti u bolnici ili klinici, jer se moraju u međuvremenu dobro oporaviti. Kako ovakova siromašna djeca nemaju sredstava za često putovanje, to se događa da se dijete na slijedeći operativni zahvat ni ne vrati. Dijete ostaje sakato i pada na teret porodice ili države. Našu pomoć treba i u tome pravcu pružati sakatoj djeci.

6. Kod našeg projekta moramo uzeti u obzir i socijalnu stranu. Ovakova djeca trebaju i u svom daljnjem životu savjeta za svoje zvanje. Dalje je potrebno priskrbiti im namještenja, i kod toga informirati ljude kod kojih će doći u posao. Važno je naime da poslodavci znadu kakav posao mogu toj djeci povjeriti, a treba ih upozoriti i na mane te djece.

Kao što vidite, iz svega toga potreban je zavod koji bi o svemu tome vodio brigu. Takav zavod treba da bude na povoljnom geografskom položaju, lako pristupačan svim krajevima našeg distrikta, a nikako ne smije imati posebnu klimu. Ne slažem se sa stanovištem da mora takav zavod biti priključen bolnici ili klinici, i to iz sasvim humanog stanovišta. Sakato dijete ne smije nikad imati osjećaj da je bolesno, a s druge strane mora iz njegove okoline nestati svega onoga što ga sjeća pretrpjelih bolova i muka. Život u takovome zavodu mora djetetu biti zabava, jer živi među sebi ravnima i siromašnima.

Dragi brate guverneru i draga braćo! U svom referatu naveo sam vam osnovne misli naše akcije, koja treba i realnu bazu. Kad pomislimo da je prošle godine u našem distriktu utrošeno u karitativne svrhe 6,000.00 din, onda moj predlog ne bi bio više iluzija, jer bi se sve naše

do sada pocijepane akcije koncentrirale u jednome pravcu. Nisam samo za to da naš distrikt ovakav zavod ostvari, već da ga i vodi, uz pomoć države, uzdržava. Naše bi rotarstvo na taj način pokazalo cijelome svijetu da zaista shvaća jedan od svojih najsvetijih ciljeva: služenje bližnjem.

Ne zaboravite da bi iz takovog zavoda izašli možda najbolji rotari i najbolji ljudi koje bismo mi sami odgojili, i koj bi bili naš ponos i najljepši spomenik za sada i za buduća vremena. Ljubljanski, mariborski i kranjski klub pokrenuli su akciju, premda su izgledi — prema onima koji bi mogli biti uz pomoć cijeloga distrikta — neznatni, i odlučili su da nastave sa radom u tome pravcu. Kad svaki klub vrši svoju karitativnu dužnost lokalno i individualno, korist koju imade od toga zajednica je minimalna, raspršena, bez vidnog i trajnog učinka. Zajednička naša nastojanja, krunisao bi međutim takav moralni i etički karitativni uspjeh, da bi pred svijetom opravdao egzistenciju naših klubova.

Još nešto bi naš distrikt ispunio, nešto što nam naša rotarska vjera nalaže: ukinuli bismo granice, našli bi se na zajedničkoj bazi svi klubovi cijele države, što bi značilo, da smo ispunili i cilj služenja skupnosti, to jest našoj dragoj domovini.

Guverner smatra, da klubovi treba da tom pitanju posvete osobitu pažnju i da stupe u međusobnu saradnju, kao što su to učinili već klubovi Kranj, Ljubljana i Maribor, jer na taj način moglo bi se doći do željenog rezultata.

R. C. Zagreb podupro je brata Prof. Spišića u osnivanju instituta za sakatu djecu, a klubovi Karlovac i Sušak poslali su svoje priloge institutu Prof. Spišića, dok je R. C. Vukovar poslao tamo o svom trošku na liječenje jedno sakato dijete.

STVARANJE FONDOV ZA KARITATIVNE SVRHE

Dr. Kac Rudolf, tajnik R. C. Maribor

Kot delegatu R. C. Maribor na letošnjem sestanku predsednikov in tajnikov 77. distrikta R. I. mi pripada častna naloga, da referiram o temi: »Stvaranje fondov za karitativne svrhe«.

O karitativni akciji Rotari-klubov nasploh ter s posebnim ozirom na sedanjo dobo ne bom obširneje razpravljajal, ker so o tem že govorili bratje predgovorniki in ker se je o tem mnogo pisalo, kakor v naši tako tudi v inozemski rotariski literaturi; opozarjam samo na lepi članek brata dr. Aleksija Jelačića (R. C. Skoplje) v letošnji avgustovski številki »Jugoslov. Rotara«: »O karitativnoj akciji rotary-klubova u sadašnje doba«, čigar vsebina je bratom sigurno dobro znana.

Kakor je razvidno iz tedenskih in mesečnih poročil klubov našega distrikta, se redno na vsakem meetingu zbirajo denarni prispevki med navzočnimi brati; s tem denarjem podpirajo klubske uprave siromašne

dijake, slušatelje slikarskih in glasbenih akademij oziroma votirajo večje ali manjše zneske za razne karitativne-socijalne akcije. Praksa je dovoljno pokazala, da na ta način nabrani denar doseže v klubih le gotovo višino, odvisno od števila članov, ki sicer zadostuje za materialno podpiranje posameznih prosilcev ter za izvajanje karitativnih akcij manjšega obsega.

Naloga in dolžnost vsakega našega rotary kluba pa je, da v svojem delokruga izvaja karitativne-socijalne akcije v velikem stilu, da tako dokaže polno umevanje svoje funkcije »služenja zajednici« ter se z maksimalnim karitativnim delom najlepše pokaže pred javnostjo. Vsaki klub bo svojo karitativno delo usmeril pač tja, kjer je potreba največja oziroma kjer bo smatral akcijo za najvažnejšo ter najnujnejšo! Mnogi naši klubi, zavedajoči se te velike dolžnosti, so v teku zajnjih let ustanovili posebne karitativne fonde oz. društva ter so z velikimi vsotami pomagali premnogim bolnim ter zdravim in to najpotrebnejšim članom človeške družbe. Omenjam le plemenito delo članov R. C. Zagreb in Ljubljana za pohabljenico ter razne akcije naših klubov za zimsko pomoč. Te akcije se izvajajo seveda z velikimi denarnimi vsotami, ki mnogo presegajo deset- in stotisoče dinarjev.

»Kako se vstvarjajo fondi za karitativne akcije večjega obsega«? To je vprašanje in to je tema mojega današnjega referata, katerega je poveril br. guverner R. C. Mariboru iz posebnega razloga in z namenom, da Vam odkrijemo namen in uspeh tkzv.: »Krajnovičevega fonda« našega kluba, o katerem je eden ali drugi navzočih bratov že kaj čital in slišal ali celo že sodeloval prilikom kakega obiska postmeetinga mariborskega kluba.

Dovolite, da Vam iznesem nekoliko podatkov o nastanku, razvoju in uspehu »K. f.«:

Že od začetka obstoja našega kluba je običaj, zbirati na rednih meetingih med brati prostovoljne prispevke, ki se porabljujejo za podpiranje potrebnih dijakov ali za manjše karitativne-socijalne akcije in podobno. Običaj pa je tudi, da se večina bratov po končanih meetingih redno zbere na dobro posečenih postmeetingih, kjer se še bolj poglobijo prijateljski in bratski odnošaji med posameznimi člani našega kluba v veselju in nepriseljenem razpoloženju. Bilo je jeseni 1938. l. ko nam je naš bivši član br. Stevo Krajnovič, takratni šef pogranične policije v Mariboru, na nekem postmeetingu nekako takole govoril: »Bratje, kot šef obmejne policije obiščem mnogokrat i po leti i v zimi kraje naše severne meje; premnogokrat imam priliko videti siromaštvo obmejnega prebivalstva a najhuje me je dirnilo, ko sem videl šolsko deco v hudi zimi in v visokem snegu slabo oblečeno in obuto, da celo bosu zahajati v šolo. Pomagajmo naši obmejni mladini in obdarimo jih z oblekami in obuvalom! Naj da vsaki brat na postmeetingih po lastni volji tudi najmanjši dar v ta namen!« — Zdravo seme je padlo na rodovitna tla. Že do Božiča l. 1938. se je samo na postmeetingih nabralo za »K. f.« preko 10.000.— ter med brati blaga najmanje iste vrednosti tako, da smo mogli iz »K. f.« obdariti siromašno šolsko deco dveh obmejnih šol kompletno z oblekami, perilom ter obutvijo. L. 1939. je »K. f.« deloval še intenzivneje na postmeetingih ter se je v samem denarju med brati nabralo preko Din 60.000.— ter mnogo blaga tako, da smo lani za Božič bogato obdarili deco 9 obmejnih šol od Koroške tja do Prekmurja.

Tudi v letošnjem letu se je nabrala na postmeetingih že znatna vsota v »K. f.«, iz katerega bo mogla uprava tega fonda bogato črpati za letošnje božično obdaritev obmejne šolske dece. — Zbirke na posameznih postmeetingih znašajo od nekaj 100 Din. pa do 5000 Din. in več. Dosmrtni predsednik naših postmeetingov neumorni brat Sabothy zna na mojstrski način polniti blagajno »K. f.« bodisi z denarnimi kazni za ev. »nedisciplinirano« ponašanje članov na postmeetingih, bodisi s taksami za pobračenja; uvedel je takse za častne člane ter velike mecene naših postmeetingov itd.; z izdatnimi denarnimi darili za »K. f.« pa se vsikdar izkažejo bratje, ki slave svoj rojstni dan, god ali krstno slavo. Mnogi bratje so pa znali tudi v svojih družbah bodisi lovskih, keglaških in drugih zainteresirati svoje znance in prijatelje za »K. f.« ter so se z zavidljivimi vsotami vsikdar javili fondovemu blagajniku; veliki in nedosegljivi mojster v tem je bil idejni oče tega fonda, naš nepozabni bivši član in brat Stevo Krajnović, čigar odhod kod šef gradske policije v Vršac vsi člani R. C. Maribor pa tudi neštevilni drugi silno obžalujemo.

Postmeetingi našega kluba bodisi na domačih tleh bodisi prilikom klubskih izletov so prav dobro posečeni; uprava »K. f.« vodi frekvenčno knjigo za postmeetinge in polletno iskazuje tudi frekvenco, ki mnogokrat le malo zaostaja za frekvenco rednih članskih meetingov.

Pa tudi oni člani, ki se le redko udeležijo naših postmeetingov se oddolže z lepimi denarnimi darili »Krajnovičevemu fondu« tako, da lahko ponosno izjavljamo, da je »K. f. ustanove vseh članov R. C. Maribor, v katerega prispevajo bratje več ali manj po svoji možnosti.

To je način in uspeh velikega karitativnega dela našega kluba v okvirju »Krajnovičevega fonda«, ki je v razmeroma kratkem času izkazal toliko dobrote in koristi naši prepotrebni obmejni šolski mladini. Naše delo ni ostalo neopaženo; mnoga mariborska nacionalna in karitativna društva so po našem zgledu istotako pričela nabirati denar in darila za obmejno mladino in tako smo sprožili idealno medsebojno tekmovanje za čim izdatnejše božične obdaritve na naših obmejnih šolah.

Tako sem Vam, bratje, odkril in opisal način stvaranja karitativnega fonda, kakor si ga je pred leti idealno zamislil naš br. Stevo in katerega so s širokim srcem sprejeli vsi naši člani. Uspeh »K. f.« je bil in ostane zavidljiv, kar pa je bilo tudi že od začetka sigurno pričakovati: namen in cilj »K. f.« je baš ono veliko in stalno gibalo, ki združuje in razvema vse naše brate pri najidealnejši funkciji »služenja zajednici«.

Radi priznavamo, da naš ni edini način stvaranja fonda za karitativne svrhe in vemo, da je mogoče izven običajnih tedenskih zbirk na rednih članskih meetingih nabrati med člani tudi znatne vsote v karitativne namene in to bodisi potom mesečnih, pol-ali celoletnih prispevkov vseh klubskih članov, ali potom nabiralnih pol in podobno. Da je baš naš način stvaranja karitativnega fonda na postmeetingih tako uspel, morda odgovarja temperamentu našega članstva, ki se vsikdar po resnem delu na meetingih tako rado in številno zbere na priljubljenih postmeetingih, kjer v veselem in tovariškem razpoloženju vsak raje in globlje seže v denarnico, ko se je treba prostovoljno oddolžiti »K. fondu«.

Številna zahvalna pisma učiteljev, starišev, posebno pa šolske mladine same dovolj govore, da delamo pravilno in korisno v dobrobit najdražjega — t. j. naše mladine!

V veliko zadovoljstvo mi je, ako sem mogel s svojim poročilom dati tudi le najmanjšo sugestijo ter pokazati naš način stvaranja karitativnega fonda tako, da bi stopili vsi klubi našega distrikta čim prej v idealno medsebojno tekmovanje na velikem in prepotrebem polju karitativnega udejstvovanja.

ROTARI ZA VREME RATA

Prof. Dr. A. Jelačić, tajnik R. C. Skoplje

I.

U ovom referatu izneću odnosno sumiraću nekoliko osnovnih misli koje se tiču najvažnijeg našeg problema sadašnjosti — problema rata obzirom na vanredno delikatan položaj naše svetske organizacije i našeg distrikta kao njenog člana u vezi sa savremenim sudbonosnim događajima.

Posmatrajući svet, njegov sklop i događaje u njemu mi zapažamo borbu, kao jedan od osnovnih elemenata celokupnog zbivanja.

Sv'jet je ovaj tiran tiraninu,
A kamoli duši blogorodnoj!
On je sastav paklene nesloge:
Unj ratuje duša sa tijelom,
Unj ratuje more sa bregovima,
Unj ratuje zima i toplina,
Unj ratuju vjetri s vjetrovima,
Unj ratuje živina s živinom,
Unj ratuje narod sa narodom,
Unj ratuje čovjek sa čovjekom,
Unj ratuju dnevi sa noćima,
Unj ratuju dusi s nebesima ...
Niko srećan a niko dovoljan,
Niko miran a niko spokojan;
Sve se čovjek bruka sa čovjekom —
Gleda majmun sebe u zrcalo.

(Petar II Petrović-Njegoš, »Gorski Vijenac«).

U gornjoj dubokoj filozofskoj konstataciji pada u oči moralna ocena borbe među ljudima: ta se borba karakteriše i ocenjuje kao bruka i time se postavlja ideal **borbe protiv borbe**, t. j. ideal **mira**. Ovaj ideal je od vajkada lebdeo pred svešću svih plemenitih i mudrih ljudi kojima se dići i ponosi čovečanstvo. Od mnogih mislilaca, pisaca i propovednika ideala mira da navedemo trojicu, i to jednog Talijana, jednog Nemca i jednog Francuza. Talijan je genijalni pesnik kasnog Srednjeg Veka Dante, Namac je veliki filozof i moralista Kant, dok je Francuz slobodoumni presvetitelj i apostol napretka Condorcet.

Dante je živeo u doba, kada su njegova otadžbina Italija i njegov zavičaj Firenca drhtale u grčevitim potresima i krvavim borbama; ratno

stanje nije prestajalo ni u celoj Evropi. A za velikog pesnika mir se javljao kao uzvišeni ideal: »Rod ljudski«, govori Dante svojim malo čudnovatim sholastičkim jezikom u znamenitoj raspravi »O Monarhiji«, »zajedničkim pravilom (regula) upućuje se ka miru«.

Kao zaključak iz mnogih argumenata u prilog mira i političkog jedinstva čovečanstva u obliku svetske federacije dolazi kod pesnika lirski poziv upućen celom čovečanstvu, a u kojem se oseća pravi dah njegova genijalnog pesničkog dara: »O, rode ljudski, kroz kakve nesreće i zla, kroz kakve brodolome treba da ti prođeš, bolujući i umom i čulima, dok se ne uveriš o slasti božanske mudrosti koja ti govori glasom trube Svetog Duha: kako je dobro i slatko za braću živeti u zajednici!«

Ideja mira i težnja za njim bila je vrlo popularna u XXVIII veku, posle tridesetgodišnjeg rata, ratova Luja XIV i dinastičkih, severnih i balkanskih ratova. One su bile tako reći u vazduhu, tako da se nije mogao o njih oglušiti ni Kant koji je inače, kao što je poznato, živeo i radio povučeno, izvan velikih pokreta i borbi svoga doba. Suvoparno, stilom i metodom teškim za nas, raspravlja on pitanje o potrebi »Večitog mira«. Ali se iza ovog teškog stila krije duboko etičko uverenje o tome da je mir zaista nasušna potreba i da se mora gajiti vera u taj ideal i u njegovu ostvarljivost. Ovu veru Kant gaji uprkos svih spomenutih ratova, usred ratova revolucionarnih i uoči ratova Napoleonovih.

Put mira vodi, prema Kantu, preko ugovora među narodima, ali je uglavnom potrebno da se promeni sama osnova međunarodnih odnosa, pa da se potpuno preuredi i unutarnji sklop pojedinih država. Kant predlaže šest »preliminarnih članaka večitog mira među državama«. Evo ih u nešto skraćeno obliku:

§ 1. Nije pravi mirovni ugovor onaj koji sadrži u sebi prikrivene elemente budućeg rata;

§ 2. Nijedna samostalna država, ni velika, ni mala ne sme od neke druge države da bude nasleđena, zamenjena, kupljena ili poklonjena, jer država nije ničija baština;

§ 3. Stalne vojske treba s vremenom potpuno da nestanu jer su one uzrok ofanzivnih ratova; naprotiv treba da se zavedu narodne milicije samo za odbranu;

§ 4. Ne treba da se države mešaju u poslove spoljne trgovine jer ovo stalno ugrožava mir;

§ 5. Ni jedna država neka se nasilno ne upliće u pravna i ustavna pitanja druge države;

§ 6. Ni jedna zaraćena država neka ne vrši neprijateljstva na način koji će u budućnosti onemogućiti međusobno povjerenje; ovamo spadaju: odašiljanje tajnih ubica i trovača, gaženje kapitulacionih ugovora, izazivanje izdaje u zaraćenim državama itd., jer upotreba takvih sretstava može lako dovesti do besprekidnog rata za uzajamno istrebljavanje, tako da bi večiti mir bio zaključen u grobnici čovečanstva.

Zatim Kant prikazuje i obrazlaže »konačne članke ugovora o večitom miru«. Na prvom mestu traži za svaku državu »republikansko uređenje«. Ali, prema Kantu, republika nije demokratija; ona se samo suprotstavlja despotiji, ne isključujući čak ni monarhiski princip; ona samo traži narodno pretstavništvo kome pripada pravo odluke u pitanju rata i mira. Dalje Kant ističe ova načela: »Međunarodno pravo treba da se osniva na federalizmu slobodnih država«. Osuđujući divlju slobodu po-

jedinih naroda i podjarmljivanje jednih naroda od strane drugih, a naročito kolonijalnu politiku evropskih država, Kant traži sve veću slobodnu zajednicu slobodnih naroda koja će najzad obuhvatiti sve narode.

Kant nalazi da je dužnost svakog poštenog čoveka da radi na ostvarenju velikog cilja večitog mira, Kant je maštao o tome da će se v. čiti mir zaista ostvariti.

Isto tako optimistički je posmatrao budućnost čovečanstva i veliki apostol napretka Condorcet sastavljajući u progonstvu i u očekivanju giljotine svoje pretsmrtno delo u kojem pored ostalog, nalazimo i ove retke: »Sretni su oni narodi koji se još nisu upoznali sa nesrećom da budu osvajači ili osvojeni... Prosvećeni narodi ipak će dobiti pravo da sami raspolažu sobom i onda će čim dalje tim više smatrati rat kao opasnu bolest i najveći zločin... Narodi će uvidjeti da ne mogu postati osvajači, a da ne izgube i svoju vlastitu slobodu; oni će uvideti da su stalni savezi jedino sretstvo koje im može obezbediti njihovu nezavisnost, i da u tim savezima traže sigurnost a ne u nasilju. Postepeno će lažni trgovački interesi izgubiti svoju gadnu moć izazivanja krvavih pokolja i istrebljavanja naroda pod izgovorom da će se oni od toga obogatiti. Pošto će se najzad narodi zbližiti, u osnovnim načelima politike i morala, i pošto će svaki od njih iz vlastitih interesa dopustiti drugima da učestvuju u jednakoj podeli blaga za koja on ima da zahvali prirodi i svojoj radnosti, iščeznuće svi uzroci mržnje među narodima... Shodne ustanove ubrzaće razvijanje tih veza među narodima, tako da će međunarodni ratovi postati isto toliko neobični kao privatno ubistvo«.

Ideje velikih ovih ljudi Danta, Kanta, Condorceta, bliske su nama rotarima, one su upravo sastavni deo rotarske ideologije; ali mi ne možemo uprkos sve naše vruće želje da delimo optimizam XVIII stoleća, jer naše doba je i sa suviše razloga postalo pesimističko posle tolikih razočaranja, koja su nam doneli bezbrojni ratovi, pokolji, revolucije, pa i više manje neuspele i jalove pacifističke propovedi i akcije od Kanta i Condorceta, preko Blunčlija i pacifista iz doba 1871—1914, sve do Wilsona i Lige Naroda. Nade polagane u ovu ustanovu potpuno su propale, i mi se opet nalazimo usred jednoga svetskog sukoba koji se sve više produbljuje i proširuje.

II.

Kakav stav treba da zauzme Rotarstvo i pojedini rotari u tome svetskom sukobu?

Treba uzeti u obzir da se rotary klubovi nalaze delom u zaraćenim, delom u nezaraćenim, odnosno neutralnim zemljama. Položaj klubova zaraćenih zemalja lakši je donekle od položaja onih neutralnih. Rotari prirodno vrše svoju državljansku dužnost u zaraćenim zemljama.

Rotari neutralni u najvećoj meri su upućeni na čuvanje diskrecije i imaju obazriv stav prema velikim sukobima koji se odvijaju u svetu. Kao organizacija bez političkog obeležja Rotarstvo mora prirodno da bude na oprezu i veoma uzdržljivo. Ali, sa druge strane, sama rotarska ideologija po svojoj suštini je u opreci sa izvesnim životnim shvatanjima koja sada sve više izbijaju na površinu. I u tome se sastoji sva delikatnost naše situacije.

O zvaničnom stavu Rotarstva, kao celine, dala je početkom ove godine naša centralna uprava sledeći generalni uput koji vredi ovde ponoviti:

Više nego desetak godina Rotary potstiče i podupire napredovanje međunarodnog sporazuma i dobre volje među ljudima kao bazu za mir među nacijama. Ipak u toku ovog razdoblja jedva je prošla koja godina bez oružanog sukoba u bilo kojem delu sveta. Danas rat besni u mnogim delovima sveta, a od mnogih zemalja i geografskih jedinica, u kojima postoje rotary klubovi više od jedne trećine angažovano je u oružanim neprijateljstvima. Poradi ovakvih prilika uprava R. I. nalazi se u položaju da upravlja organizacijom koja uključuje neke klubove zemalja, koje se nalaze u ratnom stanju, prema izvesnim sukobima, no koje su neutralne u pogledu nekih drugih sukoba, a isto tako ova organizacija uključuje i neke klubove u zemljama koje podržavaju neutralnost u različitim stepenima obzirom na sve konflikte.

Savjetovanje rotara u pogledu njegovih dužnosti, kao građana tih država ne spada u kompetenciju R. I. Uprava R. I. ističe ipak napose, što je uostalom već i obelodanjeno, kako se od članova očekuje, da, saradujući na srdačnom međunarodnom sporazumu, budu istovremeno potpuno lojalni i verni svojim verskim i moralnim idealima i višim interesima onih država kojim pripadaju.

Uprava R. I. smatra da u ovim sudbonosnim vremenima treba ipak istaknuti rotarima širom celoga sveta da se Rotarstvo osniva na idealima služenja. No gde ne postoji sloboda, pravda, istina, svetost zadane reči i poštovanje ljudskih prava, tamo Rotarstvo ne može živeti, a niti ima mesta rotarskim idealima. Ova neophodno potrebna načela Rotarstva od životne su važnosti za održavanje međunarodnog mira i reda kao i za ljudski napredak.

Uprava R. I. odbacuje s toga sve napadaje na ta načela te poziva svakog rotara da uložiti sav svoj uticaj i snagu u svrhu zaštite tih načela, kako bi se na taj način doprinelo približavanju dana kad rat neće više biti instrumenat za rešavanje međunarodnih razmirica. Uprava R. I. izražava svoju iskrenu nadu da će sadašnje razdoblje kušnje i muka biti skoro dokončano.

Postavlja se konkretno pitanje šta da radimo mi, neutralni rotari, usred današnjeg rata? Ovde je umesno spomenuti reči našeg osnivača Paula Harris-a u poslanici ovogodišnjoj konvenciji u Havani: »Treba da uvek imamo na umu da četvrti cilj nije u tome da se pronađu putevi radi razvijanja rata nego radi unapređenja mira.«

Zaista i usred rata moramo misliti na mir i raditi u granicama mogućnosti da se do mira jednom već dođe, i to do jednog pravednog istinskog mira, a da se uz to pripremi teren za jedno pravo sporazumijevanje i bratstvo naroda, bez podjarmljivanja, sakaćenja i komadanja i velikih i malih naroda.

S druge strane ima i čisto praktičnog rada u pravcu ublažavanja golemih nevolja, pre svega kod kuće, a onda i u svetu.

Treba da priskočimo jadnicima svuda gde se za to ukaže prilika; treba da priložimo u svetski fond naše organizacije namenjen ublažavanju bede kao posledice ratnog zapleta. Treba naročito kod kuće da svojom shodnom akcijom pomognemo ukoliko je moguće uklanjanju velikih nezgoda, a specijalno socijalnim i karitativnim radom da olakšamo život

oskudnih i nevoljnih, sećajući se naše humane dužnosti, a imajući vazdan u vidu da smo mi mnogo bolje i sigurnije opskrbljeni nego mnogi i mnogi naši sugrađani.

U procenjivanju situacije i događaja, kao velika organska celina R. I., i kao posebni klubovi, moramo biti veoma obazrivi i treba da se pridržavamo principa *audiatur et altera pars*. Što dakako, ne smeta svakom od nas da ima kao pojedinac svoje poglede na stvari i ove ili one simpatije.

Svi se mi molimo »da minujet nas časa sija« obzirom na ratnu katastrofu. Ali nikad nismo sigurni da ćemo do kraja ostati pošteđeni te nesreće. Ako nas zadesi tragična sudbina onda zna se gde nam je mesto i šta treba da radimo. U vezi s time hoću da ponovim odlične reči iz pozdravnog govora rotara Svete Mihajlovića (R. C. Pančevo) izgovorene prilikom posete br. Guvernera Alaupovića: »Zato sam tvrdo uveren da će svaki naš državljanin, a naročito rotar, bez obzira na veru, narodnost i rasu, ustati u odbranu svoje roden grude i istrajati u toj borbi slavno, kao što je činio naš velikan Nikola Šubić Zrinski čije su istoriske reči: »Slatko je mrijet za domovinu«.

A isto tako da vas potsetim na inače dobro vam poznate prekrasne stihove pokojnog pesnika Rakića:

I danas kad dođe do poslednjeg boja,
Neozaren starog oreola sjajem,
Ja ću dati život, otadžbino moja,
Znajući šta dajem i zašto ga dajem.

Kako su time referati iscrpljeni prelazi se na zadnju točku dnevnog reda

EVENTUALIJE

Brat Andon Andonović (predsjednik R. C. Niš) ističe da je njegov klub zapala čast da organizuje distriktnu konferenciju u ovoj rotarskoj godini. Moli, naročito tajnike, da njegov klub pomognu u tom velikom poslu time da tačno i na vrijeme učine sve prijave i administrativne formalnosti koje se budu od klubova tražili.

Na kraju konferencije donesena je slijedeća

REZOLUCIJA:

Iz izvještaja podnesenih konferenciji konstatovano je da svi Rotary klubovi u Kraljevini s uspjehom rade u duhu općih rotarskih ciljeva i zadataka. Klubovi se upućuju da u ovome radu istraju i da svoju akciju pojačaju u pravcu služenja lokalnim i općim našim državnim i nacionalnim ciljevima i interesima.

Konferencija želi da i ovom prilikom istakne da je rad Rotary klubova otvoren i dostupan uvidu i kritici javnosti, i da su svi klubovi u našoj Kraljevini, kao i svi njihovi članovi, uvjereni da u vršenju svojih članskih dužnosti služe interesima sredine u kojoj žive, kao i našim općim interesima nacionalnim i državnim. Posle toga, a pošto se niko više nije javio za riječ, Guverner Dr. Ružić zaključio je konferenciju i za-

hvalio svoj braći na učešću i trudu, a naročito braći iz R. C. Beograd koji su toliku brigu posvetili oko ove priredbe.

Konferencija je zaključena u 11 sati i 30 min.

Poslije konferencije odvezli su se učesnici na Avalu, te su na grobu Neznanog junaka u ime našeg distrikta položili lovor vijenac.

Nakon razgledanja spomenika Neznanom junaku — tog grandioznog djela rotara Ivana Meštrovića — priređen je zajednički ručak u hotelu na Avali.

RAD NAŠIH KLUBOVA

U MJESECU OKTOBRU

BAČKA TOPOLA. — U toku mjeseca oktobra održao je naš klub pet sastanaka sa prosečnom frekvencijom od 72.43%.

Na sastancima pročitani su nedjeljni izveštaji bratskih klubova i referisano je o interesantnim predavanjima, te su raspravljene važne klupske interne stvari.

Inače su sastanci posvećeni gaje-nju drugarstva.

BANJA LUKA. — Utoku mjeseca održana su četiri sastanka. I ovi sastanci nisu bili tako posećeni kao ranije, pa je stoga frekvencija u ovom mesecu ostala skoro neprome-njena t. j. prema minulom mesecu septembru popravila se za jedva 1.8% te za ceo mesec oktobar iznosi 50%. Održavanje ovako slabe frekvencije najviše treba pripisati današnjim nesređenim prilikama u svetu, koje neminovno deluju na sve, pa i na našu braću iz kluba.

Na sastancima nije održano ni jedno predavanje, ali se zato vodila živa diskusija po svima aktuelnim pitanjima iz strane i domaće politike, a takođe iz oblasti komunalne i socijalne politike. Isto tako vođena je diskusija i po donešenim zaključcima na minuloj konferenciji predsednika i tajnika rotari klubova iz naše zemlje, koja je održana u Beogradu.

BEOGRAD. — Na 589-tom sastanku 7 X. 40 održao je brat Mili-voje Kostić predavanje o našoj spoljnoj trgovini.

590-ti sastanak održan je 12. X. 40 u vidu Ladies' Night u čast konferencije predsednika i tajnika — Ovom sastanku su prisustvovali svi članovi konferencije na čelu sa distriktnim guvernerom Drom Ružićem. Na ovom sastanku održao je dr. Ilija Pržić jedno veoma interesantno predavanje o prvim počecima više nastave u Srbiji.

591-vi sastanak održan je 21 X. 40 i na njemu je brat Mijić, sekretar kluba, održao predavanje o radu konferencije predsednika i tajnika 12 i 13 oktobra o. g. Ovom sastanku prisustvovao je gost nerotar g. Garron, sekretar engleskog poslanstva u Beogradu.

Na 592-om sastanku 28. X. 40. održao je brat Boža Pavlović jedno veoma uspelo predavanje sa temom: Tri osnovna zla od kojih pati svaka opštinska uprava.

BITOLJ — Održano je pet sastanaka sa prosečnom frekvencijom 53,30%. Iako sastanci nisu bili dobro posećeni niti ispunjeni naročitim utvrđenim programom, oni su protekli u najprijatnijoj atmosferi koja je rezultirala iz bratske izmene misli o teškoj današnjici.

KARLOVAC. — Održana su 4 redovita sastanka sa poprečnom frekvencijom od 76.92%. Za nevoljne sakupljeno je Din 269. Na sastancima nije bilo ništa od većeg značaja. Održana su 2 predavanja po br. predsjedniku Dru Grah Ivanu, i to: »Općenito o komunalnoj politici« i »Državni i samoupravni zajmovi«. Osim toga na svakom sastanku održani su veoma zanimljivi izvještaji o vanjskoj situaciji, što je sada najaktuelnije. Ove izvještaje iznose braća ing. Žugčić i Dr. Lipovšćak. Ti su izvještaji objektivni i vrlo iscrpni, te osobito interesantni.

Prema sugestijama, koje nam je dao brat guverner prigodom njegovog službenog posjeta našem klubu radi pomoći sakatoj djeci, naš klub je odaslao bratu Dru Spišiću u Zagreb u tu svrhu Din 500.—

Na sastanku predsjednika i tajnika u Beogradu dne 12 i 13 o. mj., naš klub je zastupao tajnik br. Hoppe, pa je odmah 14 o. mj. podnio na redovitom sastanku iscrpivi izvještaj.

Braća sa 100%-tnom frekvencijom u ovom mjesecu navedena su posebno.

KRANJ. — V oktobru je imel naš klub 5 sestankov s povprečno frekvenco 72.46%. Delo je bilo ovirano, ker je bilo stalno več bratov na orožnih vajah.

Na sestanku 8. X. nam je poročal brat Sirc o težkočah, ki so nastale pri dobavi bombaža iz Turčije.

15. X. je poročal brat tajnik ing. Savnik o poteku sestanka predsednikov in tajnikov v Beogradu, kate-rega se je udeležilo 3 naših bratov.

22. X. je predaval naš predsednik Karel Česenj o nemškem gospodar-skem veleprostoru po nemški in italjanski zamisli. Zbral je predvsem podatke in članke, ki so jih prinesli tuji časopisi o tej ideji in jih primerjal med seboj. Njegovim izvajanjem so bratje sledili z velikim zanimanjem in se je razvila o tem daljša debata.

Tretjemu rotarskemu cilju — služiti bližnjemu smo sledili s podporo

revni vdovi s 7. otroci in prispevkom za mlečno akcijo na osnovni šoli na Primskovem.

V pušco smo nabrali tekom meseca Din 443.—

LESKOVAC. — U mesecu oktobru održano je pet sastanaka. Kao i u prošlim mesecima tako i u ovom, na svakom sastanku tretiraju se dnevni događaji i stalno se kroz diskusiju provlači izraz neizmerne ljubavi prema otadžbini i veliki patriotizam kod braće.

Brat Pijade referisao je o radu i zaključcima sastanka predsednika i tajnika, i plenum je jednoglasno odobrio sve zaključke i donete rezolucije.

Brat Pijade održao je prvo predavanje o Ženevskoj Konvenciji »Jean Henri Dinan tvorac Ženevske konvencije«.

Doneti su i zaključci da se povećaju mesečne pomoći našim đacima pitomcima, usled nastalih skupoća životnih namirnica.

LJUBLJANA. — V preteklem mesecu smo imeli 5 sestankov, ki so bili dobro obiskani. — Na sestanku 2 oktobra nam je br. dr. Lunaček opisal stavbno stroko s posebnim ozirom na javna dela. — Dne 9. oktobra nam je br. dr. Brilej poročal o delu Mestne občine ljubljanske na polju tujskega prometa. — Dne 16 oktobra nam je br. Potočnik zelo zanimivo predaval o svojih pogledih na današnji mednarodni položaj. Na istem sestanku je br. tajnik poročal o sestanku predsednikov in tajnikov v Beogradu dne 12. in 13. oktobra. — Dne 23. oktobra se je vrnil v klub zopet naš brat predsednik dr. Lavrič Božidar in nam je ob tej priliki prebral svoj referat, ki ga je imel na sestanku predsednikov in tajnikov v Beogradu in sicer »Naša pomoč pohabljeni deci«. V zvezi sestanka predsednikov in tajnikov v Beogradu smo sklicali za 30. oktober izredni občni zbor našega kluba, na katerem smo sklenili izpremembo pravil. — Na sestanku dne 30. oktobra nam je br.

dr. Golia pripovedoval o svojih vtisih iz poti na Dunaj in v Benetke. — V dobrodelne namene smo nabrali din 1.771.25.

MARIBOR. — Meseca oktobra smo imeli štiri redne sestanke s povprečno frekvenco 81,71%. — Najpomembnejša točka našega sestanka dne 7. oktobra je bila komemoracija za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Ujediniteljem. Na tem sestanku je bil objavljen sklep klubove uprave odn. »Krajnovičevega fonda«, da se iz razpoložljivih fondovih sredstev s posebnim ozirom na naraščajočo draginjo takoj nabavi zimsko blago za našo božičnico revni deci na maši meji. Pri tej priliki je pokazal naš brat Hutter zopet svoje vsekdar socijalno čuteče srce: obljubil je, da bo pomagal fondu z izrednim prispevkom, tako da se bo mogla naša božična akcija na obmejnih šolah izvršiti v istem obsegu kakor lani. Predavanje na tem sestanku je oskrbel brat pastprezident Rapotec, ki je govoril o sedanjem položaju rotarstva v svetu. — Na prihodnjem sestanku dne 14. oktobra je poročal brat tajnik Kac o poteku in o sklepih konference predsednikov in tajnikov v Beogradu, katere se je udeležilo pet naših bratov in ena sestra. Brat Paljaga je imel kratek classification talk o naraščanju cen domači volni. — Na sestanku dne 21. oktobra je referiral brat Marinič o socijalnih razmerah učencev na osnovnih šolah v Studencih, nakar je sklenil klub, da za letos zopet obnovi na teh šolah mlečno akcijo ter je odobril v to svrhu din 6.400.— iz klubove blagajne. Predaval je brat Strašnik o svojem potovanju po Bosni, brat pastprezident Krejči je referiral o svojih obiskih pri nekaterih bratskih klubih, brat Jurković pa je poročal o letošnji vinski trgatvi. — Na našem zadnjem sestanku v oktobru smo slišali zanimivo predavnje brata Deva o njegovih impresijah z razstave nemške arhitekture v Beogradu.

NIŠ. — U mesecu oktobru klub je održao pet sastanaka koji su se odlikovali jačom aktivnošću nego ranijih letnjih meseci. Održan je niz referata. Gost rotar Pavle Popović Pečija, R. C. Novi Sad, održao nam je referat povodom poljoprivredne izložbe u Nišu i njenom značaju za Moravsku Banovinu. Dr. Dušan Vitorović predavao je o privrednim prilikama u Srbiji pre 100 godina. Br. Ing. B. Milošević: »Polje rada rotara u služenju zajednici«. Br. Jakov Varon o privrednom značaju Besarabije i Bukovine. Br. Slobodan Jelić pročitao kozeriju br. Josipa Horvata, R. C. Zagreb, o privrednim prilikama u Hrvatskoj pre 100 godina.

Dosadašnji tajnik br. Ing. Bogoljub Milošević premešten je sa službom u Novi Sad. Ovaj odlazak br. Miloševića pretstavlja za naš klub težak gubitak jer smo u br. Miloševiću imali primernog tajnika i odličnog prijatelja i brata. Br. Miloševiću članovi kluba priredili su oproštajnu večeru koja je protekla u vrlo živom i srdačnom raspoloženju i kojom prilikom smo se oprostili od našeg dragog br. Miloševića, koji je tri pune godine bio član našeg kluba i koji je kroz to vreme stekao ogromne zasluge za njegovo pravilno funkcionisanje.

Karitativan rad kluba sastojao se u izdržavanju jednog deteta u obdaništu Srpske Majke.

Br. Ing. Svetozar Novaković izdao je knjigu pod naslovom »Kako da sačuvamo naše šume«, što iznosimo ovde kao primer služenja zajednici.

Molimo braću tajnike našeg distrikta da svu korespondenciju upućuju na ovu adresu: Slobodan Jelić, Niš, Obrenovićeve 29.

NOVI SAD. — U toku meseca oktobra Klub je održao tri sastanka. Na sastanku od 11 oktobra bio je prisutan brat Dr. Viktor Ružić, koji je tom prilikom učinio zvaničnu posetu Klubu kao Guverner 77 distrikta. Tom prilikom preuzeo je predsedničku funkciju novoizabrani predsednik brat Dr. Milorad Popov.

Sastanak od 18 oktobra bio je posvećen internim pitanjima Kluba kao i referatu o radu Konferencije predsednika i tajnika održane 12 i 13 o. mj. u Beogradu; referat je podneo br. Popov, predsednik. — Na sastanku od 25 o. mj. posle reči br. arh. Tabakovića, potpredsednika, o pravom i iskrenom prijateljstvu, tajnik br. Balabušić podneo je opširan izveštaj o Saopštenjima br. 2 i 3 Evropskog sekretarijata iz Züricha.

OSIJEK. — U mjesecu listopadu održano je pet sastanaka sa prosječnom frekvencijom 77,85% pa se prema tome frekvencija od zadnji put popravila.

Referate su održali braća:

1. J. Galovac: Stanje u kojem se nalazi naša privreda. 3 X 1940.

2. Schuster Janko: Spajanje gradske štedionice sa banovinom. 3 X 1940.

3. Brlić Ante: O nekim privredno socijalnim reformama u privrednim poduzećima. 24 X 1940.

Kod svih sastanaka pazilo se na to, da budu prožeti zdravim rotarskim drugarstvom te da se pobudi dobra volja za rad na ostvarenju programa u toku ove zime.

PANČEVO. — U mesecu oktobru održato je pet sastanaka. Na prvom sastanku bio je u zvaničnoj poseti brat guverner. Na sastanku se raspravljalo o aktuelnim rotarskim pitanjima. — Na drugom sastanku brat Dr. Georgijević održao je interesantno predavanje: »Osnivanje gradske štedionice u Pančevu«, u kome je u glavnom izneo uopšte značaj gradskih štedionica, te potrebu da se i u Pančevu osnuje gradska štedionica, koja neće imati izrazito lukrativno tečevnu svrhu, nego vaspitnu funkciju t. j. da razvija štednju, da potpomaže gradski ekonomski napredak i siromašne slojeve građanstva. — Na trećem sastanku brat Dr. Mihajlović i Milić referišu o radu i donetim odlukama na sastanku predsednika i tajnika u Beogradu, što je nastavljeno i na

četvrtom sastanku. — Na petom sastanku raspravljano je o zimskoj pomoći i učinjen je plan kako i šta da se učini ove godine.

PETROVGRAD. — Naš klub je u mesecu oktobru održao pet redovnih sastanaka.

Prvi i drugi sastanak bio je posvećen internim klupskim pitanjima i programu rada za tekuću rotarsku godinu.

Na trećem sastanku je brat predsednik dr. Mijajev Luka referisao o radu predsednika i tajnika na sastanku u Beogradu. Na istom sastanku je brat Radanov-Radičev umesto predavanja, pročitao članak iz Srpskog Književnog Glasnika: Žito kao regulator našeg privrednog života. Brat Radanov-Radičev je svoje čitanje završio rečima: Kao što se iz ovog članka vidi, naša opšta politika ide u raskoraku sa našom ekonomskom politikom.

Na četvrtom sastanku je brat dr. Bogdan Popović održao jedno improvizirano, ali veoma uspelo predavanje: O nosu i mirisu.

Na petom sastanku održao je brat Cvejanov Slavko jedno veoma aktuelno i od sve braće veoma lepo primljeno predavanje: Naši zanati.

Klub je dodelio ovdašnjem Dečjem domu, na ime zimske pomoći: Din 2500.—

Na svima sastancima pročitani su izveštaji bratskih klubova, a nezvanični delovi sastanaka bili su posvećeni negovanju drugarstva.

SARAJEVO. — U mjesecu oktobru održana su četiri sastanka. Na sastanku od 7. oktobra predsednik brat Vaso Ristić toplim riječima komemorirao je godišnjicu smrti blaženopočivšeg Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja istakavši, da se 9. oktobra navršuje šest godina mučeničke smrti velikog vladara, neustrašivog vojskovođe, odličnog diplomate i velikog pobornika mira, ideala zapisanog na zastavama rotarstva, te je pozvao braću, da se poklone sjeni blaženopočivšeg Kralja, Kome sva braća ustajanjem odaju najdublju poštu i kliču: Slava Mu! Podjedno

je potsjetio braću da se 12. oktobra o. g. navršuje četiri godine kako je preminuo jedan od osnivača rotarsko kluba u Sarajevu brat Dr. Aleksandar Babić, koji je dva puta obnašao čast pretsjednika kluba, neumorno radio na širenju i jačanju rotarskih ideja, čijem spomenu braća odaju najtopliju poštu. Na istom sastanku je usvojen referat našeg kluba: Sudjelovanje rotara u zimskoj pomoći, izrađen za sastanak pretsjednika i sekretara klubova za 12. i 13. oktobra o. g. u Beogradu.

Na sastanku od 14 oktobra o. g. pretsjednik i sekretar kluba podnijeli su vrlo iscrpan izvještaj o vrlo uspjelom sastanku pretsjednika i sekretara klubova, održanom 12. i 13. oktobra o. g. u Beogradu.

Na sastanku od 21. oktobra o. g. brat Ing. Seid Huseđinović, koji je po zvaničnom svojstvu kao direktor Čilimske tvornice u Sarajevu učestvovao na sajmu u Beču, podneo je vrlo interesantan izvještaj o tom sajmu. Na našim sastancima učestvovali su gosti iz naših domaćih klubova: Dušan Drndarski, R. C. Vršac, Josip Lavrič, R. C. Ljubljana, Dr. Andrejka Rudolf, R. C. Zemun, i Ing. Ljubo Milošević, R. C. Vukovar, dok su brat pretsjednik i brat sekretar učestvovali na sastanku R. C. Beograd, održanom 12. oktobra. U fond za nevoljne u mjesecu oktobru sakupljeno 315.— Din, a frekvencija je iznosila 65%.

SKOPLJE. U septembru br. Jelačić je održao referat o geografskim i istoriskim prilikama Podunavlja. U oktobru br. D. Kostić održao je referat iz zvanja o novoj telefonskoj centrali i o radiostanici Skoplje, a br. Vukićević opširnije je govorio o novostvorenom poljoprivrednom dobru Poljoprivredno-šumarskog fakulteta, u blizini južne granice naše države. Br. Vukićević je postavljen za upravnika dobara tog fakulteta.

Br. Alkalaj je unapređen za rezervnog konjičkog potpukovnika, a br. tajnik Latković objavio je o svome trošku veću knjigu »Simo Matavulj u Crnoj gori« koja mu je

poslužila kao doktorska disertacija iz grupe jugoslovenske književnosti na Filozofskom fakultetu u Beogradu, te je ocenjena od strane ispitne komisije sa najvišom ocenom.

SOMBOR. — Naš pitomac Radovan Makarić, student filozofije, referisao je o rezultatu svojih dosadanih dvogodišnjih studija, o beogradskoj omladini i njezinom shvatanju u današnjim vremenima. Po njegovoj referadi razvila se debata naročito obzirom na slabo nacionalno shvatanje naše omladine.

Kako se približava sve više zima, te nastaje povećana briga za snabdevanja sirotinje zimnicom, to je brat Stevanov održao vrlo aktuelno predavanje o situaciji, koja će nastati sa padom prvog snega. Grad raspolaže za tu akciju sa cca 360.000 Din, ali bi trebao oko 1,000.000.— dinara. Staranje otežavaju i oni, koji su mesecima bili na vojnoj vežbi, i nisu mogli sebi zaraditi zimnicu. Teškoće oko osiguranja potrebnih životnih namirnica i ogreva, skok cene istih, zadaje velike brige gradu. Kako su u Odboru za zimsku pomoć većinom rotari, to se razvila vrlo živa debata. Pretresana je organizacija celoga posla do detalja. Kataster onih, koji su upućeni na pomoć, izdavanje hrane u naturi ili na kujne zimske pomoći prema želji neopskrbljenih, uvađanje karata za prijem životnih namirnica, stokiranje hrane i drva kod trgovaca za tu akciju, prikupljanje hrane u naturi i priloga u novcu na najširoj osnovi i do krajnje granice mogućnosti opterećenja imućnijih, potrebna propaganda u javnosti putem štampe, centralizacija dobrotvornih organizacija za podignuće maksimalnog uspeha bili su predmeti, po kojima su davane dragocene sugestije i koji će biti primenjeni u tom ozbiljnom poslu. Mi smo uvereni, da će naši i ove godine sa uspehom izvršiti svoj težak, ali plemenit zadatak.

Konferencija pretsednika i tajnika bila je predmet tokom jednog celog sastanka, pa je brat Stevanov

verno prikazao onaj topli duh i ozbiljan konstruktivan rad, koji je u toj rotarskoj školi dominirao.

Na kraju meseca održano je sestrijsko veče, pa je posle lepe pozdravne reči predsednika brata Ivana Kristoforovića, održao vrlo duhovitu kozeriju tajnik br. Miler. On je prikazao aktivitet pojedinih članova u klubu, kako su svi članovi nervozni i tako u stalnoj jurnjavi, nemaju vremena ni za šta, ali kako je ipak usprkos toga priređeno sestrijsko veče. Njegovo predavanje je često prekidano burnim smehom, a na kraju je bilo nagrađeno zasluženim aplauzom.

»O nastavnicima i školskoj deci« održao je vrlo zanimljivo predavanje br. Isa Popović. On je prikazao nastavnika kakav bi trebao, odnosno kakav ne bi trebao da bude, prema deci. Vedar, pun razumevanja, pa i sklon na usmene šale, nastavnik samo potencira rad dece. Nasuprot stalno nervozan, zagadljiv, pakosan i prgav nastavnik je otrov za decu, i takav bolje da napusti svoj poziv. Brat Isa je nagrađen burnim aplauzom.

U torbi za nevoljne sakupljeno je tokom meseca 398.— Din.

SPLIT. — Prvom mjesečnom sastanku prisustvovala su četiri gosta; svaki od njih iznio je ponešto zanimljiva i bio je pažljivo sa zahvalnošću saslušan.

Održana je sjednica uprave, na kojoj je primljen k znanju istup br. Visina iz kluba zbog materijalnih razloga; imenovani su komponentni odbori, izrađen je program rada, naročito proslava 500-tog sastanka, i predviđeno primanje novih članova.

Na drugom sastanku gost br. Namović (R. C. Karlovac) ispričao je svoje doživljaje na ribarskom izletu sa jahtom »Nerezinka« po jakom maistralu i oduševljeno govorio o ljepotama našeg mora i primorja.

Na svim sastancima br. Mardešić komentirao je ratne i političke događaje na vrlo zanimljiv način. Govorilo se o ribanju, o brodovima i plovidbi i o aktuelnim pitanjima iz privrednog života.

Sa ljubljanskim klubom izmijenjene su na vrlo srdačan način klupske zastavice.

STARI BEČEJ. — Naš klub je u toku meseca održao 5 redovitih sastanaka sa ukupno postignutom frekvencijom od 72.53%. Na prvom sastanku, podneo je pismenu ostavku na članstvo br. Ing. Stevan Kečić, usled svoje velike zauzetnosti. Povodom istupanja iz kluba br. Kečić je darovao Din 200.— jednoj sir. učenicima ovdašnje realne gimnazije. — Na drugom sastanku podnosi ostavku na članstvo br. Kangrga Petar, navodeći razlog svoju selidbu iz Starog Bečaja u Novi Sad. — Br. Jović Jovica, podneo je referat o posledicama velikog požara platnarske industrije firme Menčik. U svome referatu u glavnim crtama izneo je stanje, koje je nastupilo usled ovoga požara, kako za vlasnika, tako isto za činovništvo, radništvo i državu. Izgorelo je u ovom požaru 172 raznovrsnih razboja, koji vrede pojedinačno cca 25.000.— Din. Izgorelo je približno 300.000 m gotove robe, električni vod, centralno grejanje i t. d. Šteta je — prema današnjim prilikama — ogromna. Činovnicima je upućen otkaz na službu, dok je isto tako ostalo cca. 400 radenika bez zaposlenja. Ovim požarom je pogođena i sama država, jer je tvornica plaćala godišnje cca. 800.000.— Din skupnog poreza, 100.000.— Din na ime tečevine, a samoj opštini oko Din 20.000.— na ime prireza. — Član kluba br. Weigner Karlo, poklonio je sirotinji Trpnja (Dalmacija) jedan vagon brašna. Povodom ovog plemenitog gesta br. Weignera, Društvo za pomaganje turizma u Trpnju, uputilo je pismenu zahvalnicu br. Weigneru, koja je pročitana u klubu u prisustvu sve braće. — Br. Petljanski Ivan podnosi referat o zidanju školske zgrade u V. kvartu. — Br. Vulcanović podnosi iscrpan referat o konferenciji predsednika i tajnika našeg distr. održane u Beogradu, iznašajući rezolucije, koje su donešene na konferenciji. — U sirotinjski fond sakupljeno je Din 543.—

Br. Sivčev, održao je predavanje sa temom »Obezbeđenje ishrane stanovništva u vezi izdatih uredaba«. Ovo predavanje, koje je vrlo detaljno bilo izrađeno, od strane prisutne braće izazvalo je najveću pažnju.

SUBOTICA. — Utoku oktobra održali smo oko 5 sastanaka sa prosječnom frekvencijom od 66.25%.

Na sastanku pretsjednika i tajnika u Beogradu zastupao je naš klub pretsjednik br. Dr. Pavlović, koji nas je podrobno izvjestio o radu.

U klubu su održana slijedeća predavanja: br. Seneš: »Borba ideologija u naučnoj sociologiji«, br. Grimm: »Rad rotarstva danas«, dok je br. pretsjednik Dr. Pavlović pročitao lijepo predavanje br. Jelačića, Skoplje: »Rotari za vrijeme rata«.

Na sjednici Uprave bila su tretirana sva pitanja frekvencije i egzistencije, te finansijska i administrativna pitanja.

SUŠAK. — Ovoga mjeseca održali smo pet sastanaka sa prosječnom frekvencom od 68.99%. Sedmocika od braće su imala 100%. 30 X imali smo posjet brata Janka Schustera iz Osijeka.

Brat Milan Švrljuga održao je predavanje o Utjecaju ratnog stanja na razvitak i poslovanje male obalne plovidbe. Brat Teddy Gjivović iznesao nam je prevod predavanja rotara Pitkina na konvenciji u Havanni: O pronalaženju i spremanju budućih vođa. Brat Turković bar. Milan razdijelio je braći svoje štampano predavanje: O seljačkoj umjetnosti, a brat Smokvina izvjestio nas je: O važnijim promjenama nastalim u prometu sa devizama. Predavanja su bila popraćena interesantnim diskusijama. Na sastancima izneseni su i programi Odbora za služenje u zvanju, Odbora za služenje zajednici te Odbora za međunarodno služenje, a brat pretsjednik nas je izvjestio o zanimivostima iz News Lettersa. Za nevoljne sabrano je tokom mjeseca Din 862.—

ŠIBENIK. — Ferije su prošle, rad u našem klubu je oživio. Frekven-

cija je porasla. Samo je naš tajnik pozvan na vježbu.

Na sastanku od 3 X 1940 posjetio nas je brat Dr. Hanaman Franjo od R. C. Zagreb.

U ovom mjesecu održani su referati:

1. Brat Žaja: Krzno i kože, 2. brat Ljubičić: O tehnicu, 3. brat Ježina: O građi operativne obale Vrulje. — Brat Vičić je referirao o novostima na ekonomskom i finansijskom polju.

Nitko od kluba na žalost nije prisustvovao sastanku pretsjednika i tajnika. Tajnik je odsutan, a predsjednik je bio spriječen.

VARAŽDIN. — Nakon ljetnog odmora opaža se u oktobru pojačani posjet (frekvencija 86.38%) na svim sastancima (514—518).

Na prvom sastanku 4 X o. g. održao je kratko idejno predavanje brat prof. Deduš »Na raskršću«, koje je izazvalo živu debatu. Istog dana dao nam je brat Forst stručan referat o aktuelnom pitanju »Brašno i narodni kruh«.

Na 18 X o. g. posjetili su naš klub kao gosti gg. Valdec Ivo, aps. filozofije i P. Vojković, akad. slikar, koji su nas upoznali sa radom »Zadruga hrv. studenata« u Varaždinu u vezi akcije podupiranja siromašnih studenata. Zaključeno je, da se ova akcija podupre redovitim mjesečnim doprinosom.

U petak 25 X o. g. predočio nam je brat Capanec novu konstrukciju kišobrana, izum dvojice Zagrepčana. Ovo predavanje pobudilo je veliku živost i veselost u klubu.

VELIKA KIKINDA. — Tokom meseca oktobra održano je 5 sastanaka i to: 206, 207, 208, 209 i 210 sa prosečnom frekvencijom 69.99%. Osmero braće imalo je 100%-nu frekvenciju. Na sastancima su pročitani izveštaji bratskih klubova i braća su redovno referisala iz zvanja. Za sirotinju je skupljeno u toku meseca Din 272.50.

VRŠAC. — Tokom meseca oktobra održano je 5 sastanaka sa pro-

sečnom frekvencijom od 71.36%.

Ma da je veći broj članova bio na vojnoj vežbi, 50% članova postigli su stoprocentnu frekvenciju.

U toku meseca izgubili smo dva aktivna člana brata Dr. Hipša i mr. pr. Raštetera koji su istupili zbog bolesti.

Na sastancima čitani su izveštaji bratskih klubova i prodiskutovana su aktuelna pitanja. Uostalom, svaki sastanak je bio posvećen drugarstvu po rotarskim načelima.

Za nevoljne tokom meseca sakupljeno je 214 Din.

VUKOVAR. — U mjesecu listopada održana su 4 sastanka sa prosječnim posjetom od 55.92%. Slab posjet je bio radi odsutnosti braće, koja su na vojnoj vježbi i službenim poslom odsutni. Radi ograničenja u prometu sa automobilima zaključeno je, da se redovni sastanci održavaju od sada u 7 sati na večer svakog ponedjeljka, kako bi braća iz Borova mogla na vrijeme kući. Na 416 sastanku brat tajnik Milan Gvozdić toplo je pozdravio i čestitao bratu pretsjedniku Tomi Maksimoviću, što je sretno izbjegao velikoj avijonskoj nesreći, koja se dogodila u Borovu 22 X t. g., a u kojem je on avionu putovao i na nagovor svog sinčića prekinuo put, te tako izbjegao sigurnoj smrti. Sva prisutna braća srdačno su ga pozdravila i čestitala mu.

ZAGREB. — Prosječna je frekvencija bila 54.69%. Stopostotnu imalo je četrnaest članova. Broj članova smanjio se za jednog, koji je istupio.

Odmah na početku meseca održalo je klupsko vijeće svoju prvu sjednicu, na kojoj je raspravljen i utvrđen program rada za tekuću rotarsku godinu.

Sastanak od 7 oktobra bio je ispunjen referatom rot. Vasića o školskim knjigama s obzirom na novu prosvjetnu politiku u Banovini Hrvatskoj. Iznio je stanje školskih knjiga prije svjetskog rata u Hrvatskoj i u Srbiji, te stanje poslije rata i na koncu objasnio odnos između izdavačkih kuća i knjižara.

Sastanak od 14 oktobra bio je određen za raspravu prijedloga pododbora za primanje za promjenu postupka o primanju novih članova. Prijedlog je primljen.

Rot. Suljo Barjaktarević održao je na sastanku od 21 oktobra vrlo zanimljivo predavanje »Turski narod i njegovo kulturno zbivanje«.

Na zadnjem sastanku imao je ponovno riječ rot. Vasić. Dao je izvještaj o konferenciji pretsjednika i tajnika u Beogradu i ujedno opetovao u glavnim crtama svoje vrlo uspješno predavanje »Služenje u zvanju«, održano na pomenutoj konferenciji.

Posjeti našeg kluba i obratno s naše strane nekih domaćih klubova nisu izostali ni u mjesecu oktobru.

ZEMUN. — U toku meseca održano je pet sastanaka (3, 12, 17, 24 i 31), sa prosečnom frekvencijom od 63.07%.

Redovni sastanak koji je trebalo da se održi 10, održan je 12 oktobra t. g. u R. C. Beograd. Toga dana održana je konferencija pretsjednika i tajnika klubova iz našeg distrikta pod pretsjedništvom brata guvernera dra Ružića. Posle konferencije bio je redovni sastanak R. C. Beograd, na kome su prisustvovali pored svih učesnika pomenute konferencije, veliki broj sestara i gosta nerotara.

Odlučeno je da naš klub priloži sledeće iznose:

Državnoj muškoj gimnaziji u Zemunu za đачku trpezu Din 500.—.

Državnoj mešovitoj gimnaziji u Zemunu za đачku trpezu Din 500.—.

Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Zemunu za obradu Sv. Savskog temata Din 500.—.

Državnoj trgovačkoj akademiji u Zemunu za obradu Sv. Savskog temata Din 500.—. Svega Din 2.000.—.

Tema za obradu biće naknadno utvrđena, a nagrada za najbolju izradu određuje komisija dotičnih ustanova.

Naročitih predavanja i referata nije bilo, već je diskutovano o aktuelnim pitanjima, s obzirom na današnje prilike.

PRISUSTVOVANJE NA KLUPSKIM SASTANCIMA IZVJEŠTAJ ZA MJESEC OKTOBAR 1940 GOD.

Redni broj	IME KLUBA	Broj članova koncem mjeseca	Broj održanih sastanaka	Prosječni broj članova	Prosječni broj prisut- nih članova	Prosječni mjesečni postotak	Sastanci sa 100% pri- sutnosti
1	Bačka Topola	14	5	15.20	11.—	72.37	
2	Banja Luka	14	4	14.—	7.—	50.—	
3	Beograd	58	4	58.—	29.—	50.—	
4	Bitolj	15	5	15.—	8.—	53.33	
5	Brčko*)						
6	Čuprija-Jagodina-Paraćin	11	3	11.—	9.67	87.91	1
7	Dubrovnik	14	5	14.—	9.20	65.71	
8	Karlovac	26	4	26.—	20.—	76.92	
9	Kranj	15(19)	5	16.60	12.—	72.29	
10	Leskovac	20	5	20.—	13.60	68.—	
11	Ljubljana	42	5	42.—	34.60	82.38	
12	Maribor	38(41)	4	38.25	31.25	81.71	
13	Niš	20	5	20.—	13.20	66.—	
14	Novi Sad	30	3	30.—	16.—	53.34	
15	Osijek	28	5	28.—	21.80	77.86	
16	Pančevo	28	5	28.80	25.—	86.81	
17	Petrovgrad	23	5	23.—	18.60	80.44	
18	Sarajevo	27	4	27.—	16.75	62.04	
19	Skoplje	26	4	26.—	16.—	61.54	
20	Slavonski Brod	12	4	12.—	10.50	87.50	
21	Sombor	15	5	15.—	12.20	81.49	
22	Split	19(20)	5	19.—	15.—	78.95	
23	Stara Kanjiža	14	5	14.—	7.—	50.—	
24	Stari Bečej	17	5	17.60	11.60	65.91	
25	Subotica	32	5	32.—	21.50	66.25	
26	Sušak	22	5	22.60	15.60	68.99	
27	Šibenik	9(10)	5	9.—	7.60	84.44	
28	Varaždin	22	4	22.—	19.—	86.36	
29	Velika Kikinda	18	5	18.—	12.60	70.—	
30	Vinkovci	13	5	13.80	9.20	66.67	
31	Vršac	16	5	16.50	11.80	71.51	
32	Vukovar	14	4	14.—	8.25	58.93	
33	Zagreb	44	4	44.75	24.50	54.69	
34	Zemun	26	5	26.—	16.40	63.07	
	Ukupno	742**)		749.10	515.42	2303.41	1
	Prosječno			22.70	15.62	67.75	

*) Nije poslao izvještaj.

**) Broj članova je zapravo 751, no 9 članova se nije nalazilo u sjedištu kluba, jer su bili na vježbi.

Pregled članova sa 100% posjetom u oktobru donijet ćemo u narednom broju.

PRIMORSKI ŠTAMPARSKI ZAVOD - SUŠAK